

คำยืมภาษาไทยในภาษาจีนแต่จิ๋วกรุงเทพฯ: ประเภทของ

คำยืมและการแปรของคำศัพท์ตามรุ่นอายุ¹

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชัยยุทธ จาวะลา²

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคำยืมภาษาไทยในภาษาจีนแต่จิ๋วกรุงเทพฯ โดยมุ่งจำแนกประเภทของคำยืมและวิเคราะห์การแปรในการใช้คำของผู้พูดภาษาจีนแต่จิ๋วตามรุ่นอายุ ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยนี้เก็บรวบรวมจากวรรณกรรม เรื่องสั้น หนังสือพิมพ์จีนที่ตีพิมพ์ในประเทศไทยและจากผู้วิจัยเองในฐานะที่เป็นผู้พูดทวิภาษาไทยและจีนแต่จิ๋ว ผลการวิจัยพบว่าคำยืมภาษาไทยในภาษาจีนแต่จิ๋วส่วนใหญ่เป็นการยืมทับศัพท์ ไม่ใช่การยืมแปลหรือการยืมปน ส่วนใหญ่เป็นคำนาม รองลงมาเป็นคำกริยา และคำลักษณนาม ความหมายของคำยืมส่วนใหญ่เกี่ยวกับอาหาร อาชีพ และคำเรียกขาน สำหรับการแปรในการใช้คำศัพท์ตามรุ่นอายุ

¹ งานวิจัยชิ้นนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาเรื่อง คำยืมภาษาไทยในชุมชนแต่จิ๋ว กรุงเทพมหานคร ได้รับการสนับสนุนจากทุนพัฒนาอาจารย์ใหม่ กองทุนรัชดาภิเษก สมโภช จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้วิจัยขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.ประพิน มโนมัยวิบูลย์ ที่ให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์กับทางวิจัยชิ้นนี้ และขอขอบคุณอาจารย์สันสนีย์ เอกอัจฉริยา ที่ช่วยรวบรวมข้อมูลคำยืมบางส่วนจากหนังสือพิมพ์จีน

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาวิชาภาษาจีน คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ของผู้พูดภาษาจีนแต้จิ๋ว พบว่าอายุของผู้พูดเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเลือกใช้คำที่แตกต่างกัน โดยกลุ่มผู้บอกภาษารุ่นที่ 1 มีแนวโน้มจะใช้คำจีน การยืมแปล และการยืมปนมากกว่ากลุ่มผู้บอกภาษารุ่นที่ 2 หรือรุ่นลูกที่มีวงศัพท์ภาษาจีนแต้จิ๋วที่ค่อนข้างจำกัดและได้รับอิทธิพลของภาษาไทย นอกจากนี้ ผู้บอกภาษารุ่นที่ 1 รายงานว่าคำบางคำสามารถใช้คำจีนและคำทับศัพท์ภาษาไทยแทนได้ ซึ่งมีแนวโน้มว่าในอนาคตคำเหล่านี้จะสูญไปและถูกแทนที่ด้วยคำทับศัพท์

คำสำคัญ คำยืม ภาษาไทย ภาษาจีนแต้จิ๋ว การแปร อายุ

1. บทนำ

ผู้วิจัยสังเกตเห็นว่าผู้พูดภาษาจีนแต้จิ๋วที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานครใช้คำภาษาจีนแต้จิ๋วจำนวนหนึ่งอย่างแพร่หลายในภาษาพูดและภาษาเขียน ทว่าคำเหล่านี้กลับไม่ใช่กันในภาษาจีนแต้จิ๋วที่ประเทศจีน จึงเป็นไปได้ว่าคำเหล่านี้อาจเป็นคำที่ยืมจากภาษาไทย อย่างไรก็ดี คำยืมเหล่านี้มีแนวโน้มจะลดน้อยลงตามอัตราการลดลงของชาวจีนแต้จิ๋วสูงอายุและความนิยมในการเรียนภาษาจีนกลางของคนรุ่นหลัง ผู้วิจัยจึงเห็นว่าคำยืมภาษาไทยในภาษาจีนแต้จิ๋วเป็นเรื่องที่ต้องศึกษาเพื่อการอนุรักษ์ลักษณะเด่นทางภาษาดังกล่าว

ในการรวบรวมข้อมูลคำยืมนั้น ผู้วิจัยเก็บข้อมูล 2 ส่วน คือ

ส่วนแรกมาจากหนังสือพิมพ์จีนที่ตีพิมพ์ในประเทศไทย โดยสุ่มเลือกจากหนังสือพิมพ์จีนที่มีชื่อเสียงในประเทศไทยทั้งฉบับระหว่างพ.ศ.2530-2552 ได้แก่ หนังสือพิมพ์ชิงเจียนเยอะเป้า หนังสือพิมพ์ชิงจงเจียน หนังสือพิมพ์เอเชียนิวส์ไทม์ หนังสือพิมพ์ตงฮัวเป้า หนังสือพิมพ์เกียฮัวตงจวันรายวัน และหนังสือพิมพ์ซือเจียฮัวเป้าจำนวน223ฉบับ นอกจากนี้ผู้วิจัยยังเก็บข้อมูลจากหนังสือบทความและเรื่องสั้นที่เขียนโดยชาวจีนในประเทศไทยที่ตีพิมพ์ตั้งแต่ค.ศ.1987-2009 (พ.ศ. 2530-2552) ดังนี้คือ 泰华文学 (นิยายสารวรรณกรรมจีน) ตั้งแต่ปีค.ศ.1999-2009 จำนวน39เรื่อง(เข้าถึงได้จาก <http://www.thaisinoliterature.com>) 《泰华文学五人作品选》, 《泰华作协禧年文叢》, 《泰华散文集》, 《泰国短篇小说选》, 《泰国当代短文》, 《泰国新诗选》, 《禄洲》, 《春的漫笔》, 《腊梅》, 《踏影集》, 《司马攻散文选》, 《夏煌》 สำหรับส่วนที่สองเป็นการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้บอกภาษาจีนแต่จิวจำนวน 8 คน โดยแบ่งเป็นกลุ่มผู้บอกภาษารุ่นที่ 1 ซึ่งเป็นผู้ที่ถือกำเนิดที่มณฑลกว่างตุง ประเทศจีน ก่อนที่จะอพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานในประเทศไทย จำนวน 4 คน และกลุ่มผู้บอกภาษารุ่นที่ 2 หรือผู้ที่มิบิดามารดาเกิดที่มณฑลกว่างตุง ประเทศจีน จำนวน 4 คน เพื่อให้ง่ายแก่การเก็บข้อมูล ผู้วิจัยเลือกสำเนียงเต๋ยเอี๊ยเป็นเกณฑ์ ในการบันทึกคำยืม ผู้วิจัยใช้ระบบสัทอักษรสากล IPA

2. เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยคำยืมภาษาไทยในภาษาจีนแต้จิ๋ว ก่อนอื่นต้องเข้าใจแนวคิดต่างๆเกี่ยวกับการยืมเพื่อเป็นพื้นฐานความรู้ในเรื่องการยืมคำจากภาษาหนึ่งไปยังอีกภาษาหนึ่ง และในการวิเคราะห์และจำแนกประเภทของคำยืม ในหัวข้อนี้ผู้วิจัยจะนำเสนองานเขียนที่เกี่ยวข้องกับคำยืม การสัมผัสภาษาและระบบเสียงของภาษาไทยและภาษาจีนแต้จิ๋ว

2.1 เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับคำยืม

ผู้วิจัยทบทวนงานเขียนทั้งคำยืมภาษาไทยในภาษาจีนแต้จิ๋วและคำยืมภาษาจีนแต้จิ๋วในภาษาไทยเพื่อให้เห็นถึงประเด็นปัญหาและนำมาประยุกต์กับงานวิจัยโดยมีรายละเอียดดังนี้

2.1.1 เอกสารเกี่ยวกับคำยืมภาษาไทยในภาษาจีน

ผลงานที่เกี่ยวกับคำยืมภาษาไทยในภาษาจีนแต้จิ๋ว ได้แก่ ผลงานของอคุลย์ รัตนมันเกษม (2551) จาง ฉี (张启, 1996) และหลิน หลุนหลุน (林伦伦, 2006)

หนังสือของอคุลย์ รัตนมันเกษม (2551: 211-220) เรื่อง *กำเนิดและวิวัฒนาการของคนแต้จิ๋วอดีตถึงปัจจุบัน* กล่าวถึงภาษาจีนแต้จิ๋วในประเทศไทยว่ามีอิทธิพลต่อภาษาไทยเป็นอย่างมาก คำจีนแต้จิ๋วจำนวนหนึ่งกลายเป็นส่วนหนึ่งของคำในภาษาไทย อย่างไรก็ตาม ไม่เพียงแต่ภาษาไทยรับเอาคำในภาษาแต้จิ๋วมาใช้เท่านั้น

หากแต่ภาษาจีนแต้จิ๋วที่ใช้ในประเทศไทยเองก็ค่อยๆ กลายเป็นภาษาแต้จิ๋วแบบไทยๆ ดังตัวอย่าง

1. คำจีนบางคำใช้กันเฉพาะในหมู่ชาวจีนแต้จิ๋วในประเทศไทย คำเหล่านี้มีปรากฏในวรรณกรรมหรืองานเขียนภาษาจีนในไทยเสมอ เช่น เต้าแก (เต้าแก่) เซ้ง (รับโอนสิทธิ์จากผู้อื่น) เซียอู่ (อยู่ซ่อมรถ) กาเซีย (ขับรถ) เป็นต้น

2. คำจีนแต้จิ๋วบางคำยืมเอาเสียงและความหมายจากคำในภาษาไทยหรือภาษาอื่นมาใช้ เช่น คำที่ใช้ในแวดวงกฎหมาย ได้แก่ โรงพัก (ปอลิบโล่ง) ภาษี (พะซี่) เป็นต้น คำเกี่ยวกับการชั่งตวงวัด เช่น โกวต้า (คอตะ) กิโลกรัม (กิลอ ลอ) เป็นต้น

3. คำที่ใช้เรียกคนหรือบอกเล่าเรื่องราวบางอย่าง ซึ่งมิใช่เฉพาะในภาษาจีนแต้จิ๋วที่ใช้ในประเทศไทยเท่านั้น เช่น โต้ยจี (เงินบริจาคเพื่อการกุศล) ซิงคู้ (ตู้เย็น)

จาง จี้ (张启, 1996: 39-40) กล่าวถึงภาษาจีนในหนังสือพิมพ์จีนที่ตีพิมพ์ในประเทศไทยว่าใช้คำศัพท์ที่ต่างจากภาษาจีนกลางมาตรฐาน เช่น ใช้คำว่า 菲林 fēilín เมื่อต้องการพูดถึง “ฟิล์มถ่ายรูป” ในภาษาจีนกลางจะใช้คำว่า 胶卷 jiāojiǎn แทน ตัวอย่างอื่น เช่น ใช้คำว่า 波生 bōshēng เมื่อพูดถึง “อัตราส่วนร้อยละ” ในขณะที่ภาษาจีนกลางใช้ว่า 百分之 bǎi fēn zhī นอกจากนี้ จาง

ที่ ยังพบการสร้างคำใหม่ซึ่งมีเอกลักษณ์เฉพาะ เช่น ใช้คำว่า 宴迎 yànyíng เมื่อต้องการพูดถึง “งานเลี้ยงต้อนรับ” เป็นต้น

บทความของหลิน หลุนหลุน (林伦伦, 2006: 24-30) เกี่ยวกับ การเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาของคำยืมภาษาจีนแต้จิ๋วในภาษาไทยและคำยืมภาษาไทยในภาษาจีนแต้จิ๋ว ชี้ให้เห็นว่าการแลกเปลี่ยนทางเศรษฐกิจและวัฒนธรรมระหว่างชาวไทยและชาวจีนก่อให้เกิดการยืมคำแบบสองทิศทาง กล่าวคือ ชาวไทยยืมคำจากภาษาจีนแต้จิ๋ว ในทางกลับกันชาวจีนแต้จิ๋วที่อพยพมาอยู่ที่ประเทศไทยก็ยืมคำไทยมาใช้เช่นกัน หลิน หลุนหลุน ยังกล่าวถึงการเปลี่ยนแปลงทางความหมายที่เกิดขึ้นเมื่อกาลเวลาผ่านไป เช่น เมื่อพูดถึง ‘ก๋วยเตี๋ยว’ เดิมจะใช้คำว่า 江西 jiāngxī แต่ปัจจุบันเปลี่ยนไปใช้คำว่า 器物 qìwù แทน นอกจากนี้ ในบางครั้งเพื่อให้สื่อความหมายได้ชัดเจนยิ่งขึ้นก็จะเติมคำไทยเพื่อช่วยบอกประเภทของสิ่งๆนั้นเข้าไป เช่น เดิมคำว่า ‘ดอก’ หน้าคำยืม ‘เก็กฮวย’ เพื่อบอกว่า “เก็กฮวยเป็นดอกไม้ชนิดหนึ่ง”

2.1.2 เอกสารเกี่ยวกับคำยืมภาษาจีนในภาษาไทย

ผลงานที่ศึกษาเกี่ยวกับคำยืมภาษาจีนในภาษาไทย ได้แก่ ผลงานของหลี่ ไท่เจิ้ง (李泰盛, 2004) บรรจบ พันธุเมธา (2502) ทองสุข เกตุโรจน์ (2532) และวิไลศักดิ์ กิ่งคำ (2550)

บทความของหลี่ ไท่เจี๊ยะ เรื่อง *สาระสังเขปของคำยืมภาษาแต้จิ๋วในภาษาไทยและการเปลี่ยนแปลงทางความหมาย* กล่าวถึงคำยืมในหมวดอาหารและเครื่องดื่มว่าพบมากที่สุด นอกจากนี้ ประเภทของคำยืมภาษาจีนแต้จิ๋วในภาษาไทยมีทั้งการยืมเสียง (เช่น 豆腐 ภาษาไทยออกเสียงว่า tau⁴¹-hu⁴¹) การยืมเสียงและความหมาย (เช่น 菊花 ภาษาไทยออกเสียงว่า dok³³-kek⁵⁵-huai³³ คำว่า dok³³ มาจากคำว่า ‘ดอกไม้’) และการยืมความหมาย (เช่น 三 犁 เดิมภาษาไทยออกเสียงว่า sa³³-len⁵⁵ ต่อมาคนไทยเห็นรูปลักษณะภายนอกของรถว่ามีล้อสามล้อ จึงตั้งชื่อว่า sam³³-lo³³) ผู้เขียนยังตั้งข้อสังเกตว่า เมื่อกาลเวลาผ่านไป คำยืมภาษาจีนแต้จิ๋วบางคำเกิดการเปลี่ยนแปลงทางความหมาย เช่น คำว่า 炖 ออกเสียงภาษาไทยว่า tun²⁴ หมายถึง “หลอกลวง” แต่ในภาษาแต้จิ๋ว คำดังกล่าวมีความหมายว่า “ต้มอาหารจนอาหารสุกจนเปื่อย” ต่อมาภาษาไทยใช้คำว่า tom⁴¹-tun²⁴ เมื่อพูดถึงการถูกลอกลวง (หลี่ ไท่เจี๊ยะ, 2004: 72-76)

บรรจบ พันธุเมธา (2532: 13-17) ยกตัวอย่างลักษณะของการรับเอาคำจีนมาใช้ รวมทั้งให้ตัวอย่างคำต่างๆ ในภาษาไทยในหนังสือ *ภาษาต่างประเทศในภาษาไทย* บรรจบ พันธุเมธา จำแนกประเภทของคำยืมออกเป็น 8 ลักษณะดังนี้

1. ทับศัพท์ เช่น คำว่า ตัว ตุน ถ่าน โฉ่ ต่วน

2. ทับศัพท์แต่เปลี่ยนเสียง เช่น คำว่า โต๊ะ ใต้
3. ใช้คำไทยแปลคำจีน เช่น ไชเท้า เป็น ‘หัว
ผักกาด’ ไชโป๊ เป็น ‘ผักกาดคอง’
4. ใช้คำไทยประสมหรือซ้อนกับคำจีน เช่น คำว่า
ร้านชำ ขนมเปี๊ยะ หมูบะล่อ น้ำชา
5. สร้างคำใหม่หรือความหมายใหม่ เช่น โอวเล้ง
แป๊ะเจี๊ยะ
6. ความหมายกลายไปจากความหมายเดิม เช่น ก๊วย
เดิมมีความหมายว่า “ผี” ต่อมานำมาใช้กล่าวถึง “คนเลว”
7. เสียงกลายไป เช่น คำว่า ไป ออกเสียงเป็น ‘ปาย’
และ ฮั้ง ออกเสียงเป็น ‘ห้าง’
8. สำนวน โดยนำเอาคำจีนบางคำมาใช้เป็น
สำนวน และบางคำก็สร้างขึ้นใช้ใหม่ในภาษาไทย เช่น จี๊ซ้า จี๊ซัว
เจ้าโล่

ทองสุก เกตุโรจน์(2532:40-43)อ้างอิงงานของบรรจบ
พันธุ์เมธา และแบ่งประเภทของการยืมคำภาษาจีนที่นำมาใช้
ในภาษาไทยว่าแบ่งได้เป็น 8 ลักษณะเช่นกัน อย่างไรก็ตาม ทองสุก
เกตุโรจน์ ได้ให้ตัวอักษรจีนเพิ่มเติมหลังคำยืม พร้อมทั้งระบุ
แหล่งที่มาว่ามาจากถิ่นใด ในที่นี้ขอยกตัวอย่างคำยืมทับศัพท์
ในงานเขียนดังกล่าว เช่น 冲 ‘ชง’ (จีนกลางและแต้จิ๋ว) แปลว่า

“เทน้ำร้อนลงใบชาหรือยาเป็นต้นเพื่อให้รสออก” ไทยใช้ ‘ซง’, 公司 ‘กงซือ’ (จีนกลาง) ‘กงสี’ (แต้จิ๋ว) แปลว่า “บริษัท” ไทยใช้ ‘กงสี’ แปลว่า “กองกลาง ของกลาง บริษัท”

วิลสัน คี กิ่งคำ (2550: 68-70) เกริ่นถึงลักษณะเฉพาะของคำยืมภาษาจีนในภาษาไทย รวมทั้งวิเคราะห์คำศัพท์ที่นำมาใช้ในภาษาไทย และสรุปว่าวงการโฆษณาการมีคำศัพท์ที่ไทยยืมมาใช้มากที่สุดเพราะชาวจีนให้ความสำคัญกับการบริโภค รองลงมาคือศัพท์ในวงการธุรกิจการค้า ทั้งนี้เพราะคนจีนที่เดินทางเข้ามาในประเทศไทยโดยมากจะประกอบอาชีพค้าขาย นอกจากนี้ ผู้เขียนยังพบว่าคำศัพท์ในวงการเกษตรกรรมก็มีใช้มากเช่นกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะวงศัพท์ดังกล่าวเกี่ยวข้องกับวงศัพท์ในวงการโฆษณาการในทางตรงกันข้ามคำศัพท์ในวงการศาสนาและการแพทย์พบการใช้ค่อนข้างต่ำ

2.2 การสัมผัสภาษา

การสัมผัสภาษา (language contact) คือ การที่ผู้พูด 2 ภาษา หรือผู้พูดหลายภาษาใช้ภาษา 2 ภาษาหรือมากกว่า 2 ภาษาสลับกันไปมา การสัมผัสภาษาส่วนใหญ่เกิดบริเวณชายแดน เช่น ชายแดนไทย-เขมร เป็นต้น (ราชบัณฑิตยสถาน, 2553: 240-241) นอกจากเขตชายแดนแล้ว อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2548: 92-93) ยกตัวอย่างว่าในประเทศไทยมีผู้รู้ภาษาหลายภาษาและใช้สลับกันได้ เช่น

ภาษาจีนในประเทศไทยก็สัมผัสกับภาษาไทย ภาษาเขมรในประเทศ
ไทยก็สัมผัสกับภาษาไทย เป็นต้น การสัมผัสภาษาทำให้ภาษาเกิด
การเปลี่ยนแปลง นานวันเข้าก็อาจยืมลักษณะซึ่งกันและกัน
กลายเป็นภาษาที่คล้ายคลึงกันได้ ในที่สุด (linguistic
convergence) การสัมผัสภาษาก่อให้เกิดปรากฏการณ์ต่างๆ
ตามมา ไม่ว่าจะเป็นการยืมภาษา (linguistic borrowing) การปน
ภาษา (language mixing) การแทรกแซงภาษา (linguistic
interference) หรือการสลับภาษา (code switching)

Crystal (2006:102) นิยามการสัมผัสภาษาว่าเป็นสถานการณ์
ความต่อเนื่องทางภูมิศาสตร์หรือความใกล้ชิดทางสังคมระหว่าง
ภาษาหรือภาษาถิ่น ยังผลให้ภาษาเกิดอิทธิพลต่อกัน ผลที่เกิดขึ้นจาก
การสัมผัสภาษาอาจสังเกตได้จากการเพิ่มมากขึ้นของคำยืม การ
เปลี่ยนแปลงทางรูปแบบของเสียงและวากยสัมพันธ์ การผสมปน
กันระหว่างภาษา (เช่น ภาษาครีโอลและภาษาพิดจิน) รวมทั้งการ
เพิ่มขึ้นของรูปแบบภาวะสองภาษา

จะเห็นได้ว่า การสัมผัสภาษาเกิดขึ้นจากสถานการณ์ความ
ต่อเนื่องทางสภาพภูมิศาสตร์และความใกล้ชิดทางสังคม ทำให้ผู้รู้
สองภาษาหรือหลายภาษาพูดภาษาสลับไปมา ภาษาเหล่านี้จึงเกิด
อิทธิพลซึ่งกันและกัน ผลพวงประการหนึ่งของการสัมผัสภาษาก็คือ

การยืมเอาภาษาของผู้ให้เข้าไปในระบบภาษาของผู้รับ ส่งผลให้ภาษาของผู้รับเกิดการเปลี่ยนแปลง

2.3 ความแตกต่างของภาษากับรุ่นอายุ

ปราณี กุลละวณิชย์, กัลยา ดิงศกัทธิย์, สุดาพร ลักษณะินาวิน และอมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2544: 20) กล่าวว่าปัจจัยที่เป็นกำหนดตัวผู้พูดภาษาให้มีความแตกต่างกันทางสังคมและก่อให้เกิดการแปรของภาษา ได้แก่ อายุ เพศ การศึกษา อาชีพ ชาติพันธุ์ ชั้นทางสังคม และถิ่นที่อยู่อาศัย เป็นต้น

ในที่นี้ผู้เขียนขอยกงานเขียนที่เกี่ยวข้องกับความแตกต่างในการใช้ภาษาอันเป็นผลจากการแปรทางอายุซึ่งเกี่ยวข้องกับงานวิจัยชิ้นนี้มากว่า เช่น งานวิจัยของนฤมล จันทรสุขวงศ์ (2528) และงานวิจัยของจิราณัฐ งามพัฒนกุล (2534)

นฤมล จันทรสุขวงศ์ (2528) ใช้วิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบ (Componential analysis) เพื่อศึกษาการใช้คำลักษณนามภาษาไทยโคราชที่ใช้ในหมู่บ้านบึงทับปร่างค์ ตำบลกระโทก อำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา เพื่อดูว่าอายุและอาชีพของผู้พูดส่งผลต่อการใช้คำลักษณนามในหมู่บ้านผู้พูดคนไทยในหมู่บ้านดังกล่าวหรือไม่ โดยเก็บข้อมูลจากผู้พูดภาษา 3 ช่วงอายุ คือ ช่วงอายุ 12-19 ปี ช่วงอายุ 30-39 ปี และช่วงอายุ 50-59 ปี และเลือกศึกษาจากกลุ่มอาชีพเกษตรกร

และคำขาย ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มอายุ 30-39 มีการแปรในการใช้คำ
ลักษณะนามมากที่สุด

จิราณัฐ งามพัฒนกุล (2534) ศึกษาการใช้คำลักษณะนาม
/kaj⁵⁵/ ของชาวจีนแต้จิ๋วในประเทศไทย งานวิจัยดังกล่าวใช้ภาพ
ประกอบการสัมภาษณ์ผู้บอกภาษาจีนแต้จิ๋ว 2 ช่วงอายุที่อาศัยใน
กรุงเทพมหานครจำนวน 60 คน ผลการศึกษาพบว่าอายุเป็นตัวแปร
ที่แสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงในการใช้คำลักษณะนามใน
ภาษาจีนแต้จิ๋วที่กำลังดำเนินอยู่ โดยพบว่าผู้พูดอายุน้อยเป็นกลุ่มที่
ใช้คำลักษณะนาม /kaj⁵⁵/ ถึ่กว่าผู้พูดอายุมาก ทำให้คาดเดาได้ว่าใน
อนาคตคำลักษณะนาม /kaj⁵⁵/ อาจเป็นรูปแปรของคำลักษณะนามที่
นิยมใช้แทนรูปอื่น

2.4 ระบบเสียงของภาษาไทยและภาษาจีนแต้จิ๋ว*

2.4.1 ระบบเสียงของภาษาไทย

สำหรับภาษาไทยที่ใช้ในการศึกษานั้น ผู้วิจัยเลือก
ภาษาไทยถิ่นกลาง กรุงเทพฯ ระบบเสียงภาษาไทยที่จะนำเสนอใน
ที่นี้ ผู้วิจัยได้ดัดแปลงมาจากปราณี กาษอรุณสุทธิ (2526) และ
กาญจนา นาคสกุล (2541)

2.4.1.1 หน่วยเสียงพยัญชนะต้น ภาษาไทยมี

หน่วยเสียงพยัญชนะต้นที่เป็นพยัญชนะเดียว 21 หน่วยเสียง คือ

เสียงระเบิด ก้อง ได้แก่ [b] บ และ [d] ฎ, ฅ

เสียงระเบิด ไม่ก้องไม่มีลม ได้แก่ [p] ป, [t] ถ, ต, [k] ก
และ [ʔ] อ

เสียงระเบิด ไม่ก้องมีลม ได้แก่ [ph] ผ, พ, ภ, [th] ฐ, ท,
ฒ, ถ, ท, ฑ และ [kh] ข, ช, ค, ศ, ฌ

เสียงกัก-เสียดแทรก ไม่ก้องไม่มีลม ได้แก่ [tɕ] จ

เสียงกัก-เสียดแทรก ไม่ก้องมีลม ได้แก่ [tɕh] ฉ, ช, ฌ

เสียงเสียดแทรก ได้แก่ [f] ฟ, พ, [s] ซ, ศ, ษ, ส, ษร, ทร,
ศร, สร และ [h] ห, ฮ

เสียงนาสิก ได้แก่ [m] ม, หม, [n] ณ, น, หน และ [ŋ] ง, หง

เสียงข้างลิ้น ได้แก่ [w] ว, [l] ล, หล, พ และ [j] ญ, ย, หย, หญ

เสียงกึ่งสระ ได้แก่ [r] ร

นอกจากพยัญชนะต้นที่เป็นพยัญชนะเดี่ยวแล้ว ยังมี
พยัญชนะควบกล้ำและพยัญชนะท้าย ดังนี้

พยัญชนะควบกล้ำ ได้แก่ [pr-] ปร, [tr-] ตร, [kr-]
กร, [phr-] พร, [khr-] คร, [pl-] ปล, [kl-] กล, [phl-] พล, [khl-]
ขล, คล [kw-] กว และ [khw-] คว

พยัญชนะท้าย ได้แก่ [-p]บ, [-t]ด, [-k] ก, [-ʔ] ใ
ตามหลังคำที่มีสระสั้น [-m] ม, [-n] น, [-ŋ] ง, [-w] ว และ [-j] ย

2.4.1.2 หน่วยเสียงสระ มี 21 หน่วยเสียง แบ่งเป็น

หน่วยเสียงสระเดี่ยว 18 หน่วยเสียงและหน่วยเสียงสระประสม 3 หน่วยเสียง

หน่วยเสียงสระเดี่ยว ได้แก่ [i] อี, [i:] อี้, [u] อู, [u:] อู๋, [e] เอะ, [e:] เออ, [ə] เออะ, [ə:] เออ, [o] โอะ, [o:] โออ, [ɛ] แอะ, [ɛ:] แอ, [a] อะ, [a:] อา, [ɔ] เอาะ และ [ɔ:] ออ

หน่วยเสียงสระประสม ได้แก่ [ia] เอีย, [ua] เอือ และ [ua] อัว

2.4.1.3 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ มี 5 หน่วยเสียง ได้แก่ วรรณยุกต์สามัญ (ระดับเสียง 33) วรรณยุกต์เอก (ระดับเสียง 22) วรรณยุกต์โท (ระดับเสียง 41) วรรณยุกต์ตรี (ระดับเสียง 55 เกิดในพยางค์ตายและพยางค์ที่ไม่ลงเสียงหนัก และระดับเสียง 453 เกิดในพยางค์เป็นที่ลงเสียงหนัก) และวรรณยุกต์จัตวา (ระดับเสียง 24)

2.4.2 ระบบเสียงของภาษาจีนแต้จิ๋ว³

ภาษาจีนแต้จิ๋วเป็นหนึ่งในภาษาหมิ่นใต้ พูดในบริเวณตะวันตกของมณฑลกวางตุ้ง มี 10 ตำบล คือ เก็กเอีย (揭陽 Jiēyáng) เก็กไซ 揭西 Jiēxī ฮุ่ยไ่ (惠來 Huìlái) ช่วเถา (汕頭 Shàntóu) โผวเล้ง (普寧 Pǔníng) น้าโอ (南澳 Nán' ào) เหี่ยวเป้ง (饶平 Ràopíng) เถ่งไห้ (澄海 Chénghǎi) เตี้ยเอีย (潮陽 Cháoyáng) เตี้ยฮัง

³ ระบบเสียงของภาษาจีนแต้จิ๋ว รวมทั้งคำอธิบายหน่วยเสียงพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ของภาษาจีนแต้จิ๋วในส่วนเชิงอรรถของบทความนี้อ้างอิงจากปราณี กาษอรุณสุทธิ์ (2526:230-240)

(潮安 Cháo' ān) (ชัย วรรณโชติ, 2524:4) ภาษาจีนและภาษาไทยมีลักษณะที่คล้ายกันคือมีเสียงวรรณยุกต์ สำหรับระบบเสียงภาษาจีนแต่จื๋วนั้น มีความแตกต่างกันไปตามถิ่นต่างๆ ในที่นี้ผู้วิจัยเลือกเอาระบบเสียงของภาษาถิ่นเฉียวเพียงระบบเดียว โดยอ้างอิงจากงานวิจัยของปราณี ภายอรุณสุทธิ์ (2526) เพราะการอิงเกณฑ์เดียวสะดวกและง่ายต่อการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์

2.4.2.1 หน่วยเสียงพยัญชนะ

ภาษาจีนแต่จื๋วมีหน่วยเสียงพยัญชนะทั้งหมด 19 หน่วยเสียง ได้แก่ เสียงระเบิด ก้อง ได้แก่ [b] และ [g] เสียงระเบิดไม่ก้องไม่มีลม ได้แก่ [p], [t], [k] และ [ʔ] เสียงระเบิดไม่ก้องมีลม ได้แก่ [ph], [th] และ [kh] เสียงกัก-เสียดแทรก ไม่ก้องไม่มีลม ได้แก่ [ts] เสียงกัก-เสียดแทรก ไม่ก้องมีลม ได้แก่ [tsh] เสียงเสียดแทรก ได้แก่ [s], [h] เสียงนาสิก ได้แก่ [m], [n], [ŋ] และเสียงข้างลิ้น [w], [l]⁴ → [dl]/ [l], [j]⁵ → [z]/ [j]

นอกจากพยัญชนะต้นที่เป็นพยัญชนะเดี่ยวแล้ว ยังมีพยัญชนะท้าย 7 เสียงดังนี้คือ [-p], [-k], [-ʔ], [-ŋ], [-w], [-j] และ [-m]

⁴ [l] ประกอบด้วยหน่วยเสียงย่อย 2 เสียง คือ [d'] เป็นเสียงย่อยที่เกิดเมื่อ l- อยู่หน้าสระ i เท่านั้น ส่วน [l] เป็นเสียงย่อยที่เกิดในสิ่งแวดล้อมอื่นๆ

⁵ [j] ประกอบด้วยหน่วยเสียงย่อย 2 เสียงคือ [z] และ [j] หน่วยเสียง [z] เกิดเมื่อ j- อยู่หน้าสระ i เท่านั้น ส่วน [j] เป็นเสียงย่อยที่เกิดในสิ่งแวดล้อมอื่นๆ

2.4.2.2 หน่วยเสียงสระ มี 11 หน่วยเสียง แบ่งเป็น

หน่วยเสียงสระธรรมดาและหน่วยเสียงนาสิก

หน่วยเสียงธรรมดา 6 หน่วยเสียง ได้แก่ [i]⁶, [i̯]⁷, [u]⁸, [e]⁹, [o]¹⁰

⁶ หน่วยเสียง [i] มีเสียงย่อย 2 เสียง คือ [i] และ [i:] หน่วยเสียง [i] เป็นเสียงย่อยที่จะเกิดเฉพาะในพยางค์ปิดหรือพยางค์ที่มีเสียงพยัญชนะท้ายเท่านั้น เช่น piŋ⁵¹ [piŋ⁵¹] “นีสย” ส่วน [i:] จะเกิดเฉพาะในพยางค์เปิดที่ไม่มีเสียงพยัญชนะท้าย เช่น pi³³ [pi:³³] “ปี้จิ้น”

⁷ หน่วยเสียงนี้มีเสียงย่อย 2 เสียง คือ [i̯] และ [i̯:] หน่วยเสียง [i̯] เป็นเสียงย่อยที่จะเกิดเฉพาะในพยางค์ปิดที่มีเสียงพยัญชนะท้าย เช่น ɦŋ⁵¹ [ɦŋ⁵¹] “กั๊บ” ส่วน [i̯:] เป็นเสียงย่อยที่เกิดเฉพาะในพยางค์เปิด เช่น ɦ³³ [ɦ:³³] “หุมู”

⁸ หน่วยเสียงนี้มีเสียงย่อย 2 เสียง คือ [u] และ [u:] หน่วยเสียง [u] เป็นเสียงย่อยที่จะเกิดเฉพาะในพยางค์ปิด เช่น puŋ³³ [puŋ³³] “แบ่งป็น” ส่วนหน่วยเสียง [u:] เป็นเสียงย่อยที่จะเกิดในพยางค์เปิด เช่น ku⁵¹ [ku:⁵¹] “นาน”

⁹ หน่วยเสียงนี้มีเสียงย่อย 3 เสียง คือ [e], [e̯] และ [e:] หน่วยเสียง [e] เป็นเสียงย่อยที่จะเกิดเฉพาะในพยางค์ปิดที่มี -p -k -m -ŋ เป็นเสียงพยัญชนะท้าย เช่น teŋ⁵¹ [teŋ⁵¹] “ข้างบน” สำหรับหน่วยเสียง [e̯] เป็นเสียงย่อยที่จะเกิดเฉพาะในพยางค์ปิดที่มี -ʔ เป็นพยัญชนะท้าย เช่น peʔ¹¹ [peʔ²²] “ร้อย (จำนวนนับ)” ส่วนหน่วยเสียง [e:] เป็นเสียงย่อยที่จะเกิดในพยางค์เปิด เช่น pe⁵⁵ [pe:⁵⁵] “เกา”

¹⁰ หน่วยเสียงนี้มีเสียงย่อย 3 เสียง คือ [o], [o̯] และ [o:] หน่วยเสียง [o] เป็นเสียงย่อยที่จะเกิดเฉพาะในพยางค์ปิดที่มี -p -k -m -ŋ เป็นเสียงพยัญชนะท้าย เช่น poŋ³³ [poŋ³³] “ตบหน้า” สำหรับหน่วยเสียง [o̯] เป็นเสียงย่อยที่จะเกิดเฉพาะในพยางค์ปิดที่มี -ʔ เป็นพยัญชนะท้าย เช่น poʔ¹¹ [poʔ²²] “รบกวน” ส่วนหน่วยเสียง [o:] เป็นเสียงย่อยที่จะเกิดในพยางค์เปิด เช่น po⁵¹ [po:⁵¹] “ของศักดิ์สิทธิ์”

และ [a]¹¹ และหน่วยเสียงนาสิก 5 หน่วยเสียง ได้แก่ [ɲ]¹², [ɳ]¹³, [ɛ]¹⁴, [o]¹⁵ และ [ɤ]¹⁶

นอกจากนี้หน่วยเสียงสระสามารถประสมกันเป็นหน่วยเสียงสระประสม ดังนี้ [ia¹⁷], [ɪa¹⁸], [io¹⁹], [iɔ²⁰], [ue²¹], [ũe²²], [ua²³], [ũa²⁴]

¹¹ หน่วยเสียงนี้มีเสียงย่อย 2 เสียง คือ [a] และ [a:] หน่วยเสียง [a] เป็นเสียงที่จะเกิดเฉพาะในพยางค์ปิด เช่น kan³³ [kan³³] “การงาน” ส่วน [a:] เป็นเสียงย่อยที่เกิดในพยางค์เปิด เช่น ka⁵¹ [ka:⁵¹] “หมุน”

¹² หน่วยเสียงนี้จะเกิดเฉพาะในพยางค์เปิดเท่านั้น เช่น pi³³ [pi:³³] “ผมเปีย”

¹³ เป็นเสียงย่อยที่จะเกิดเฉพาะในพยางค์ปิด เช่น kũj⁵⁵ [kũj⁵⁵] “สูง”

¹⁴ หน่วยเสียง [ɛ] จะเกิดในพยางค์เปิด เช่น sɛ³³ [sɛ:³³] “เกิด”

¹⁵ เป็นเสียงย่อยที่จะเกิดเฉพาะในพยางค์ปิด เช่น thɔj⁵¹ [thɔj⁵¹] “ดู”

¹⁶ [ɤ] เป็นเสียงย่อยที่เกิดในพยางค์เปิด เช่น kɤ⁵¹ [kɤ:⁵¹] “กล้า”

¹⁷ หน่วยเสียงนี้มีเสียงย่อย 2 เสียง คือ [ia] และ [ia:] หน่วยเสียง [ia] เกิดเฉพาะในพยางค์ปิดเท่านั้น เช่น tsia¹¹ [tsia²²] “ต่อ” ส่วน หน่วยเสียง [ia:] เกิดเฉพาะในพยางค์เปิด เช่น hia²⁴ [hia:²⁴] “มด”

¹⁸ หน่วยเสียงนี้เกิดเฉพาะในพยางค์เปิดเท่านั้น เช่น tsia⁵¹ [tsia:⁵¹] “จี๊ด”

¹⁹ หน่วยเสียงนี้มีเสียงย่อย 2 เสียง คือ [io] และ [io:] หน่วยเสียง [io] เกิดเฉพาะในพยางค์ปิดเท่านั้น เช่น khioŋ⁵⁵ [khioŋ⁵⁵] “ยากจน” ส่วน หน่วยเสียง [io:] เกิดเฉพาะในพยางค์เปิด เช่น sio³³ [sio:³³] “ไหม้เกรียม”

²⁰ หน่วยเสียงนี้เกิดเฉพาะในพยางค์เปิดเท่านั้น เช่น tsio⁵¹ [tsio:⁵¹] “ไม่พ่าย”

2.4.2.3 หน่วยเสียงวรรณยุกต์มีทั้งหมด 6 หน่วยเสียง คือ วรรณยุกต์กลาง (ระดับเสียง 33 เกิดเฉพาะในพยางค์เป็น) วรรณยุกต์ต่ำระดับ (ระดับเสียง 11 เกิดเฉพาะในพยางค์เป็น / 22 เกิดเฉพาะในพยางค์ตาย) วรรณยุกต์ต่ำตก (ระดับเสียง 21 เกิดเฉพาะในพยางค์เป็น) วรรณยุกต์สูงตก (ระดับเสียง 51 เกิดเฉพาะในพยางค์เป็น) วรรณยุกต์สูงระดับ (ระดับเสียง 55 เกิดได้ในพยางค์เป็นและพยางค์ตาย) วรรณยุกต์ต่ำขึ้น (ระดับเสียง 24 เกิดเฉพาะในพยางค์เป็น)

เมื่อพยางค์ 2 พยางค์เกิดร่วมกันจะเกิดการสนธิเสียงทำให้เสียงของพยางค์หน้าเปลี่ยนไป

²¹ หน่วยเสียงนี้มีเสียงย่อย 2 เสียง คือ [ue] และ [ue:] หน่วยเสียง [ue] เกิดเฉพาะในพยางค์ปิดเท่านั้น เช่น hueʔ²² [hueʔ²²] “เลือก” ส่วน หน่วยเสียง [ue:] เกิดเฉพาะในพยางค์เปิด เช่น kue³³ [kue:³³] “แดง”

²² หน่วยเสียงนี้เกิดเฉพาะในพยางค์เปิดเท่านั้น เช่น kũe³³ [kũe:³³] “ปิด”

²³ หน่วยเสียงนี้มีเสียงย่อย 2 เสียง คือ [ua] และ [ua:] หน่วยเสียง [ua] เกิดเฉพาะในพยางค์ปิดเท่านั้น เช่น huaʔ⁵⁵ [huaʔ⁵⁵] “ก้าว” ส่วน หน่วยเสียง [ua:] เกิดเฉพาะในพยางค์เปิด เช่น sua³³ [sua:³³] “ทราย”

²⁴ หน่วยเสียงนี้เกิดเฉพาะในพยางค์เปิดเท่านั้น เช่น thũa³³ [thũa:³³] “ตัว (การพนันชนิดหนึ่ง)”

วรรณยุกต์เดิม	วรรณยุกต์หลังการสนธิ	ตัวอย่าง
วรรณยุกต์ต่ำระดับ	วรรณยุกต์สูงระดับ	to ¹¹ “เท” > to ⁵⁵ tiaw ²¹ “เททิ้ง”
วรรณยุกต์สูงตก	วรรณยุกต์ต่ำขึ้น	man ⁵¹ “ยุ่ง” > man ²⁴ ta ¹¹ “มุ้ง”
วรรณยุกต์สูงระดับใน พยางค์เป็น	วรรณยุกต์ต่ำตก	law ⁵⁵ “ขึ้น” > law ²¹ ten ⁵¹ “ขึ้นบน”
วรรณยุกต์สูงระดับใน พยางค์ตาย	วรรณยุกต์ต่ำระดับ	tsap ⁵⁵ “ลึบ” > tsap ¹¹ ɲow ²⁴ “ลึบห้า”
วรรณยุกต์ต่ำขึ้น	วรรณยุกต์พิเศษ 32 ²⁵	law ²⁴ “แก” > law ³² naŋ ⁵⁵ “คนแก”

ตาราง 1 กฎการสนธิเสียงในภาษาจีนแต้จิ๋ว (ปราณี กายอรุณสุทธิ์ 2526:239-240)

จากการทบทวนงานเขียนที่เกี่ยวข้อง ทำให้สรุปได้ว่ากลไกการสัมผัสภาษาทำให้ภาษาเกิดการเปลี่ยนแปลง เกิดปรากฏการณ์การยืมภาษา อันเป็นกระบวนการที่ภาษาใดภาษาหนึ่งรับเอาลักษณะบางประการของอีกภาษาหนึ่งมาใช้ในภาษาของตน แม้ว่าการยืมจะสามารถเกิดขึ้นได้กับเสียง คำ และไวยากรณ์ประโยค แต่การยืมที่ปรากฏมากที่สุดก็คือการยืมคำศัพท์ ส่วนวิธีการยืมนั้นสามารถ

²⁵ เสียงวรรณยุกต์พิเศษ คือ เสียงวรรณยุกต์ที่ไม่สามารถปรากฏตามลำพัง แต่ต้องอาศัยการสนธิเสียงวรรณยุกต์ของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ต่ำขึ้น เช่น law²⁴ “แก” > law³² naŋ⁵⁵ “คนแก” หรือ ʔam²⁴ “คอ” > ʔam³² mua³³ “ผ้าพันคอ” (ปราณี กายอรุณสุทธิ์ 2526: 240)

จำแนกตามที่มาของคำได้เป็น การยืมทางวัฒนธรรม การยืมภายใน²⁶ และการยืมภาษาถิ่น(บลูมฟิลด์, Bloomfield, 1979:444-495) สำหรับประเภทของคำยืมสามารถจำแนกได้เป็น 4 วิธี คือ การทับศัพท์เดิม การยืมปน การยืมแปล และการบัญญัติศัพท์ สำหรับสาเหตุการรับเอาคำในภาษาอื่นมาใช้ในภาษาของตนเกิดจากความสัมพันธ์ทางเชื้อชาติ ความสัมพันธ์ทางประวัติศาสตร์ ความสัมพันธ์ทางการค้า และการติดต่อซื้อขาย ความสัมพันธ์ทางศาสนาและวัฒนธรรม ความเจริญทางการศึกษาและเทคโนโลยี และธุรกิจส่วนตัวของบุคคลากระหว่างชาติ เป็นต้น ในเรื่องการเปลี่ยนแปลงของคำยืมมีทั้งการเปลี่ยนแปลงทางเสียง และการเปลี่ยนแปลงทางความหมายของศัพท์ โดยการเปลี่ยนแปลงทางความหมายสามารถจำแนกได้กว้างๆ 3 ลักษณะคือ ความหมายแคบเข้า ความหมายกว้างออก และความหมายย้ายที่

งานเขียนและงานวิจัยเกี่ยวกับคำยืมอันได้แก่ เอกสารเกี่ยวกับคำยืมภาษาไทยในภาษาจีน และเอกสารเกี่ยวกับคำยืมภาษาจีนในภาษาไทย ช่วยให้ผู้วิจัยได้เห็นถึงประเด็นปัญหาและนำมาประยุกต์กับงานวิจัยได้ อีกทั้งยังเป็นแหล่งข้อมูลสำคัญที่เอื้อต่อการวิเคราะห์

²⁶ การยืมภายใน (intimate borrowing) คือ การยืมภาษาอื่นเข้ามาใช้ในชุมชนของผู้พูด ตัวอย่างเช่น ผู้อพยพในสหรัฐอเมริกาืมเอาภาษาอังกฤษมาใช้ในการติดต่อสื่อสาร (บลูมฟิลด์, Bloomfield, 1979: 461-462)

และตัดคำที่ไม่ใช่คำยืมภาษาไทยในภาษาแต้จิ๋วออกจากรายการได้
อย่างมีหลักการ

3. ประเภทของคำยืม

ในหัวข้อนี้ ผู้วิจัยจะวิเคราะห์และจำแนกประเภทของคำยืม
โดยใช้เกณฑ์ต่างๆดังนี้ คือ แบ่งประเภทตามชนิดของคำยืม แบ่ง
ประเภทตามความหมายของคำยืม และแบ่งประเภทตามวิธีการยืม
ซึ่งจะนำเสนอรายละเอียดดังนี้

3.1 การจำแนกตามชนิดของคำยืม

จากการศึกษาจากคำยืมภาษาไทยในภาษาจีนแต้จิ๋วในภาษา
พูดจำนวน 288 คำ²⁷ พบว่าคำยืมส่วนใหญ่เป็นคำนาม ตามด้วย
คำกริยา และคำลักษณนาม คำวิเศษณ์ คำบุพบท คำอุทาน สำนวน
ตามลำดับ ดังนี้

3.1.1 คำนาม

คำยืมภาษาไทยในภาษาจีนแต้จิ๋วที่เป็นคำนามมีทั้งสิ้น
236 คำ คิดเป็นร้อยละ 81.94 ของคำยืมทั้งหมด ตัวอย่างเช่น กะปิ

²⁷ คำยืมที่รวบรวมได้จากสิ่งพิมพ์มีจำนวน 211 คำ ส่วนคำยืมที่รวบรวมได้จากภาษาพูดมี
จำนวน 288 คำ จากการศึกษาพบว่าคำยืมจำนวน 128 คำในสิ่งพิมพ์ที่ใช้ตรงกับภาษาพูด
อย่างไรก็ดี ในบทความนี้จะยึดเอาคำยืมที่ได้จากภาษาพูดเป็นเกณฑ์ในการศึกษา

/kap⁵⁵-piʔ⁵⁵/ ขนม /nom²⁴/ สังขยา /saŋ²⁴-khaʔ²²-ja.²⁴/ ลูกจ้าง
/lok²²-tsiaŋ²²/ ตลาด /tak⁵⁵-lak⁵⁵/

3.1.2 คำกริยา

คำยืมภาษาไทยในภาษาจีนแต้จิ๋วที่เป็นคำกริยามีทั้งสิ้น
24 คำ คิดเป็นร้อยละ 8.33 ของคำยืมทั้งหมด ดังตัวอย่างต่อไปนี้ ต้ม
/tom²²/ ทำบุญ /thiam²¹-bun²¹/ รับประทาน /lap²²/ เสียดาย /sia²⁴-
pha.⁵⁵-si.³³/, /sia¹¹-pha.⁵⁵-si.³³/ ดีเช็ด /phaʔ⁵⁵-tshek⁵⁵/

3.1.3 คำลักษณนาม

คำยืมภาษาไทยในภาษาจีนแต้จิ๋วที่เป็นคำลักษณนามมี
ทั้งสิ้น 24 คำ คิดเป็นร้อยละ 8.33 ของคำยืมทั้งหมด ดังตัวอย่าง
ต่อไปนี้ ถ้วย /thue²¹/, /pue³³/ เมตร /mek⁵⁵/ ไร่ /laj²²/ ลิตร
/lit⁵⁵/, /lik⁵⁵/ หลัง /ho:ŋ⁵⁵/ โหล /lo:⁵⁵/ กระรัต /ka.³³-rat²²/,
/ka.³³-rak²²/

3.1.4 คำวิเศษณ์

คำยืมภาษาไทยในภาษาจีนแต้จิ๋วที่เป็นคำคุณศัพท์มี
ทั้งสิ้น 1 คำ คิดเป็นร้อยละ 0.35 ของคำยืมทั้งหมด คือ หูเบา /hi.²⁴-
kiŋ³³/

3.1.5 คำบุพบท

คำยืมภาษาไทยในภาษาจีนแต้จิ๋วที่เป็นคำบุพบทมี
ทั้งสิ้น 1 คำ คิดเป็นร้อยละ 0.35 ของคำยืมทั้งหมด คือ ณ /na³³/

3.1.6 คำอุทาน

คำยืมภาษาไทยในภาษาจีนแต้จิ๋วที่เป็นคำอุทานมี
ทั้งสิ้น 1 คำ คิดเป็นร้อยละ 0.35 ของคำยืมทั้งหมด คือ ไชโย
/tshaj³³-jo:³³/

3.1.7 สำนวน

คำยืมภาษาไทยในภาษาจีนแต้จิ๋วที่เป็นสำนวนมีทั้งสิ้น
1 สำนวน คิดเป็นร้อยละ 0.35 ของคำยืมทั้งหมด คือ หนูดกถึงข้าว
สาร/ɲiaw²⁴-tshu⁵¹-pua²²-loʔ²²-bi:²¹-ʔaŋ³³/, /ɲiaw²⁴-tshu⁵¹-
pua²²-loʔ²²-tshoi⁵⁵-ʔou⁵⁵/, /ɲiaw²⁴-tshu⁵¹-pua²²-loʔ²²-
tshek⁵⁵-kiŋ³³/, /ɲiaw²⁴-tshu⁵¹-pua²²-loʔ²²-tsha:³³-bou⁵¹-
baj⁵⁵-to:³³-taŋ²⁴-bi:⁵¹/ เป็นต้น²⁸

3.2 การจำแนกตามความหมายของคำยืม

จากการรวบรวมคำยืมภาษาไทยในภาษาจีน ผู้วิจัยพบว่าคำยืม
ส่วนใหญ่เป็นคำที่อยู่ในหมวดอาหารและเครื่องดื่ม รองลงมาคือ
หมวดอาชีพ ตำแหน่งและคำเรียกขาน ถัดไปคือหมวดสถานที่ ส่วน
คำที่ไม่สามารถจัดรวมอยู่ในหมวดใดได้ ผู้วิจัยจะจัดไว้ในหมวด

²⁸ ผู้บอกภาษาสื่อความหมายของสำนวน “หนูดกถึงข้าวสาร” ที่แตกต่างกันไป เช่น ใช้
ว่า/ɲiaw²⁴-tshu⁵¹-pua²²-loʔ²²-bi:²¹-ʔaŋ³³/ แปลตามตัวได้ว่า “หนูดกถึงข้าวสาร” , /ɲiaw²⁴-
tshu⁵¹-pua²²-loʔ²²-tshoi⁵⁵-ʔou⁵⁵/ แปลตามตัวได้ว่า “หนูดกลงในกระชาด” , /ɲiaw²⁴-tshu⁵¹-
pua²²-loʔ²²-tshek⁵⁵-kiŋ³³/ แปลตามตัวได้ว่า “หนูดกลงในถังข้าว”, /ɲiaw²⁴-tshu⁵¹-pua²²-
loʔ²²-tsha:³³-bou⁵¹-baj⁵⁵-to:³³-taŋ²⁴-bi:⁵¹/ แปลตามตัวได้ว่า “หนูดกอยู่ในถังข้าวสารของ
ฝ่ายหญิง” เป็นต้น

เบ็ดเตล็ดซึ่งเป็นหมวดสุดท้าย หมวดหมู่ของคำยืมทั้ง 16 หมวด สามารถเรียงลำดับจากมากที่สุดจนถึงน้อยที่สุดได้ดังนี้

3.2.1 อาหารและเครื่องคั่ว คำยืมภาษาไทยในภาษาจีนแต้จิ๋วที่เกี่ยวกับอาหาร เครื่องคั่ว การปรุงอาหารมีจำนวน 76 คำ คิดเป็นร้อยละ 26.39 ของจำนวนคำยืมทั้งหมดที่พบในภาษาพูด ตัวอย่างคำยืมประเภทนี้ได้แก่ กะปิ /kap⁵⁵-pi⁵⁵/ ซะเฒ /tshaʔ²²-ʔe:m³³/ ปลาทุ /pa³³-thuʔ⁵⁵/ ส้มตำ /som⁵¹-tam³³/ สุกี้ /suʔ²²-ki:⁵¹/

3.2.2 อาชีพ ตำแหน่ง และคำเรียกขาน คำยืมภาษาไทยในภาษาจีนแต้จิ๋วที่เกี่ยวกับอาชีพ ตำแหน่งมีจำนวน 43 คำ คิดเป็นร้อยละ 14.93 ของจำนวนคำยืมทั้งหมดที่พบในภาษาพูด ตัวอย่างของคำยืมประเภทนี้ได้แก่ เสมียน /sim³³-hian⁵⁵/ กรมพระยา /kom³³-phaʔ⁵⁵-ja³³/ ค็อกเตอร์ /dok⁵⁵-ta:⁵¹/ คุณหลวง /khun³³-luang²⁴/ ลูกศิษย์ /luk⁵⁵-sik²²/, /lu:k⁵⁵-sit²²/

3.2.3 ลักษณะนาม จำนวน และมาตรา คำยืมภาษาไทยในภาษาจีนแต้จิ๋วที่เกี่ยวกับลักษณะนาม จำนวน มาตรา มีจำนวน 24 คำ คิดเป็นร้อยละ 8.33 ของจำนวนคำยืมทั้งหมดที่พบในภาษาพูด ตัวอย่างของคำยืมประเภทนี้ได้แก่ กระรัต /ka:³³-rat²²/, /ka:³³-rak²²/ ชุด /tshut⁵⁵/ ตังค์ /tan³³/ ลิตร /lit⁵⁵/, /lik⁵⁵/ วา /wa:³³/

3.2.4 สถานที่ คำยืมภาษาไทยในภาษาจีนแต้จิ๋วที่เกี่ยวกับสถานที่ที่มีจำนวน 22 คำ คิดเป็นร้อยละ 7.64 ของจำนวนคำ

ยืมทั้งหมดที่พบในภาษาพูด ตัวอย่างของคำยืมประเภทนี้ได้แก่
ตลาด /tak⁵⁵-lak⁵⁵/ บาซาร์ /ba:³³-sa:⁵¹/ ทาวน์เฮาส์ /thaw³³-
haw⁵⁵/ โรงพัก /bo³³-lip²²-lon⁵¹/ วัด /ʔuak²²/

3.2.5 สิ่งของเครื่องใช้และเสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย คำยืม
ภาษาไทยในภาษาจีนแต้จิ๋วที่เกี่ยวกับสิ่งของเครื่องใช้ เสื้อผ้าเครื่อง
แต่งกายมีจำนวน 21 คำ คิดเป็นร้อยละ 7.29 ของจำนวนคำยืม
ทั้งหมดที่พบในภาษาพูด ตัวอย่างของคำยืมประเภทนี้ได้แก่ กระเป๋า
/kap⁵⁵-paw²⁴/ ทิชชู /tshik⁵⁵-tshu:⁵¹/, /tshək⁵⁵-tshu:⁵¹/, /kik⁵⁵-
tshu:⁵¹/ สบู่ /saʔ⁵⁵-bu:¹¹/, /sak⁵⁵-bu:¹¹/, /so⁵⁵-bu:¹¹/ แอร์
/ʔɛ:³³/ ผ้าถุง /pha:⁵¹-thun²⁴/

3.2.6 วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และการแพทย์ คำยืม
ภาษาไทยในภาษาจีนแต้จิ๋วที่เกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และ
การแพทย์มีจำนวน 20 คำ คิดเป็นร้อยละ 6.94 ของจำนวนคำยืม
ทั้งหมดที่พบในภาษาพูด ตัวอย่างของคำยืมประเภทนี้ได้แก่ คลอรีน
/kho:³³-li:n³³/, /kho:³³-li:n³³/ แคลเซียม /khe:n³³-siam⁵¹/ คีวีดี
/di:³³-wi:³³-di:³³/, /li:³³-wi:³³-di:³³/ ฟิลิออน /ni:³³-ʔon³³-
hue⁵¹/, /ni:³³-ʔon³³-hue⁵¹/, /li:³³-ʔon³³-hue⁵¹/ สปริง /saʔ²²-
pin³³/, /sak⁵⁵-pin³³/

3.2.7 วรรณคดี บันเทิง และสันทนาการ คำยืม
ภาษาไทยในภาษาจีนแต้จิ๋วที่เกี่ยวกับวรรณคดี บันเทิงและสันทนา
การ มีจำนวน 18 คำ คิดเป็นร้อยละ 6.25 ของจำนวนคำยืมทั้งหมดที่

พบในสิ่งพิมพ์ ตัวอย่างของคำยืมประเภทนี้ได้แก่ รามเกียรติ์
/ra:m³³-ma³³-kian³³/, /ra:m³³-ma³³-kian³³/ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ
/thaj³³-rat⁵⁵-bo: ⁵⁵-tsua⁵¹/, /bo: ⁵⁵-tsua⁵¹-thaj³³ rat⁵⁵/ เกมส์
/kem³³/ช่อง /tshoŋ⁵¹/ ละคร /la:³³-kho:n³³/

3.2.8 ประเพณีวัฒนธรรม และการละเล่น คำยืม
ภาษาไทยในภาษาจีนแต้จิ๋วที่เกี่ยวกับประเพณี วัฒนธรรม มีจำนวน
15 คำ คิดเป็นร้อยละ 5.21 ของจำนวนคำยืมทั้งหมดที่พบในภาษาพูด
ตัวอย่างของคำยืมประเภทนี้ได้แก่ ทำบุญ/thiam²¹-buŋ²¹/ ธรรมเนียม
/thiam²¹-niam⁵¹/ สงกรานต์ /soŋ²⁴-kra:n³³/, /soŋ⁵⁵-
kra:ŋ³³/ ลีเก /liʔ⁵⁵-ke³³/ หมอลำ /mɔ:²⁴-lam³³/

3.2.9 ยานพาหนะ คำยืมภาษาไทยในภาษาจีนแต้จิ๋วที่
เกี่ยวกับยานพาหนะมีจำนวน 13 คำ คิดเป็นร้อยละ 4.51 ของจำนวน
คำยืมทั้งหมดที่พบในภาษาพูด ตัวอย่างของคำยืมประเภทนี้ได้แก่
แท็กซี่ /the:k⁵⁵-si:⁵¹/, /the:k⁵⁵-si:⁴¹/ มอเตอร์ไซด์ /mɔ:³³-tə:³³-
saj³³/ รถอีแต๋น /rot⁵⁵-ʔi:³³-tə:n²⁴/ รถบีเอ็ม /bi:³³-ʔem³³-
tshia³³/ รถโตโยต้า /to:³³-jo:³³-ta:⁴¹-tshia³³/

3.2.10 การกระทำการเคลื่อนไหว ความรู้สึกและ
อารมณ์ คำยืมภาษาไทยในภาษาจีนแต้จิ๋วที่เกี่ยวกับการกระทำการ
เคลื่อนไหว ความรู้สึกและอารมณ์มีจำนวน 7 คำ คิดเป็นร้อยละ
2.43 ของจำนวนคำยืมทั้งหมดที่พบในภาษาพูด ตัวอย่างของคำยืม

ประเภทนี้ได้แก่ ต้ม /tom²²/ ทอน /thuŋ³³/, /tho:⁵⁵/ รับประทาน /lap²²/ ไชโย /tshaj³³-jo:³³/

3.2.11 กฎหมาย คำยืมภาษาไทยในภาษาจีนแต้จิ๋วที่เกี่ยวข้องกับกฎหมาย มีจำนวนทั้งหมด 7 คำ คิดเป็นร้อยละ 2.43 ของจำนวนคำยืมทั้งหมดที่พบในภาษาพูด ตัวอย่างของคำยืมประเภทนี้ได้แก่ ฎีกา /di:³³-ka:³³/, /li:³³-ka:³³/ ภาษี /pha:⁵⁵-si:³³/ โรงพัก /po:³³-lip⁵⁵-loŋ⁵¹/ ศาลสถิตยุติธรรม /saŋ⁵⁵-deŋ⁵¹/ อุทธรณ์ /u²²-tho:³³/, /u²² u²²-tho:n³³/

3.2.12 การเงิน คำยืมภาษาไทยในภาษาจีนแต้จิ๋วที่เกี่ยวข้องกับการเงินมีจำนวน 5 คำ คิดเป็นร้อยละ 1.74 ของจำนวนคำยืมทั้งหมดที่พบในภาษาพูด ได้แก่ บัตรเครดิต /bat²²-khe³³-dit²²/ การ์ดทอง /ka:t⁵⁵-tho:³³/, /kim³³-ka:t⁵⁵/, /ka:t⁵⁵-kim³³/ ตีเช็ค /pha²⁵-tshek⁵⁵/ บัตรวิซ่า /bat²²-wi:³³-sa:⁴¹/, /wi:³³-sa:⁴¹-ka:t⁵⁵/ เอทีเอ็ม /e³³-thi:³³-em³³/

3.2.13 การศึกษา คำยืมภาษาไทยในภาษาจีนแต้จิ๋วที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา มีจำนวน 5 คำ²⁹ คิดเป็นร้อยละ 1.74 ของจำนวน

²⁹ ผู้บอกภาษารายงานว่าคำว่า “กวดวิชา” อาจพูดเป็นภาษาจีนแต้จิ๋วในลักษณะการยืมปนกับภาษาไทยว่า /thak²²-phi²⁵-sek²²/ หรือ /thak²²-phi²⁵-set²²/ (thak²² “เรียน” + phi²⁵-sek²²/set²² “พิเศษ [คำไทย]” แปลตามตัวได้ว่า “เรียนพิเศษ”) หรือใช้คำจีนว่า /pou²⁴-sip⁵⁵/ แปลตามตัวได้ว่า “เรียนเพิ่ม เรียนเสริม” ส่วนคำว่า “เรียน ม.3” ก็อาจพูดเป็นภาษาจีนแต้จิ๋วในลักษณะการยืมปนกับภาษาไทยได้เช่นกันว่า /thak²²-mo:³³-sa:m²⁴ (thak²² “เรียน” +

คำยืมทั้งหมดที่พบในภาษาพูด เช่น กวดวิชา/thak²²-phi⁵⁵-sek²²/,
/thak²²-phi⁵⁵-set²²/, /pou²⁴-sip⁵⁵/ เรียน ม.3 /thak²²-mo:³³-
sa:m²⁴/ โรงเรียนฝึกलि /law¹¹-kaw⁵⁵-hak²²-haw²⁴/, /hak²²-haw²⁴-
ka⁵⁵-law¹¹-kaw⁵⁵/, /ka⁵⁵-law¹¹-kaw⁵⁵-tsi³³-tse:³³/

3.2.14 การเมือง คำยืมภาษาไทยในภาษาจีนแต้จิ๋วที่
เกี่ยวกับการเมือง มีจำนวน 3 คำ คิดเป็นร้อยละ 1.04 ของจำนวนคำ
ยืมทั้งหมดที่พบในภาษาพูด ได้แก่ ขุบสภา /jup⁵⁵-sa³³-pha:³³/ เสื่อ
แดง /ʔaŋ²²-sa:³³/ เสื่อเหลือง /ʔiŋ²²-sa:³³/

3.2.15 สำนวน คำยืมภาษาไทยในภาษาจีนแต้จิ๋วที่
เกี่ยวกับสำนวนมี 1 สำนวน คิดเป็นร้อยละ 0.35 ของจำนวนคำยืม
ทั้งหมดที่พบในภาษาพูด ได้แก่ หนุดกถึงข้าวสาร /ŋiaw²⁴-tshu⁵¹-
pua²²-loʔ²²-bi:²¹-ʔaŋ³³/, /ŋiaw²⁴-tshu⁵¹-pua²²-loʔ²²-tshoi:⁵⁵-

mo:³³-sa:m²⁴ “ม.3 [คำไทย]” แปลตามตัวได้ว่า “เรียน ม.3”) และคำว่า “โรงเรียนฝึกलि”
อาจพูดเป็นภาษาจีนแต้จิ๋วในลักษณะการยืมแปลได้ว่า /law¹¹-kaw⁵⁵-hak²²-haw²⁴/ (law¹¹-
kaw⁵⁵ “लि” + hak²²-haw²⁴ “โรงเรียน” แปลตามตัวได้ว่า “โรงเรียนलि”) หรือ /hak²²-haw²⁴-
ka⁵⁵-law¹¹-kaw⁵⁵/ (hak²²-haw²⁴ “โรงเรียน” + ka⁵⁵ “สอน” + law¹¹-kaw⁵⁵ “लि” แปลตามตัว
ได้ว่า “โรงเรียนสอนलि”) และ/ ka⁵⁵-law¹¹-kaw⁵⁵-tsi³³-tse:³³/ (ka⁵⁵ “สอน” + law¹¹-kaw⁵⁵
“लि” + tsi³³-tse:³³ “โรงเรียน” แปลตามตัวได้ว่า “โรงเรียนสอนलि”) ผู้บอกภาษาอธิบายว่า
ทั้งคำว่า tsi³³-tse:³³ และ hak²²-haw²⁴ ต่างมีความหมายว่า “โรงเรียน” แต่คำว่า tsi³³-tse:³³ จะ
ใช้ในภาษาพูด

ʔou⁵⁵/,ŋiaw²⁴-tshu⁵¹-pua²²-loʔ²²-tshek⁵⁵-kiŋ³/,ŋiaw²⁴-
tshu⁵¹-pua²²-loʔ²²-tsha:³³-bou⁵¹-baɰ⁵⁵-kw:³³-taŋ²⁴-bi:⁵¹/

3.2.16 เบ็ดเตล็ด คำยืมภาษาไทยในภาษาจีนแต้จิ๋วที่
จัดอยู่ในหมวดนี้ เป็นคำที่ไม่สามารถจัดรวมให้อยู่ในหมวดที่ 1-15
ข้างต้นได้ มีจำนวนทั้งสิ้น 8 คำ คิดเป็นร้อยละ 2.78 ของจำนวนคำ
ยืมทั้งหมดที่พบในภาษาพูด ตัวอย่างของคำยืมประเภทนี้ได้แก่
โปสการ์ด /po:t⁵⁵-sa²²-ka:t⁵⁵/, /po:t⁵⁵-ka:t⁵⁵/, /po:k⁵⁵-ka:k⁵⁵/
แฟ้ม เกจ /phɛ:k⁵⁵-ke:t²²/ ดอกทอง /lok²²-thoŋ⁵¹/ สวัสดิ์ /saɰ³³-
wat²²-di:³³/, /saɰ²²-wat²²-li:³³/ ฮัลโหล /han³³-lo:²⁴/

3.3 การจำแนกตามวิธีการยืม

จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่า การแบ่งประเภทของคำยืม
ตามวิธีการยิมนั้นสามารถจำแนกเป็นประเภทใหญ่ๆ ได้เป็น 3
ประเภทคือ การทับศัพท์ การยืมแปล และการยืมปน ต่อไปผู้เขียน
จะนำเสนอผลการวิเคราะห์ที่ได้ดังนี้

3.3.1 การทับศัพท์

คำยืมภาษาไทยในภาษาจีนแต้จิ๋วกรุงเทพมหานครส่วนใหญ่
เป็นคำยืมทับศัพท์ โดยมีการปรับเสียงพยัญชนะและสระเพื่อให้เข้า
กับระบบเสียงในภาษาจีนแต้จิ๋ว ในจำนวนคำยืมทั้งหมด 288 คำ พบ
คำยืมทับศัพท์ 250 คำ คิดเป็นร้อยละ 86.81 ของจำนวนคำยืมทั้งหมด
ดังตัวอย่างต่อไปนี้ ต้ม /tom²²/ รับ /lap²²/ เอทีเอ็ม /ʔe³³-thi:³³-
ʔem³³/ ฎีกา /di:³³-ka:³³/, /li:³³-ka:³³/ ไชโย /tshaj³³-jo:³³/

อุทรณ์ /ʔuʔ²²-tho:ŋ³³/, /ʔuʔ²²-tho:n³³/ เปอร์เซนต์ /pə:³³-sen³³/,
/pə:³³-sen³³/ ทำบุญ /thiam²¹-buŋ²¹/ ธรรมเนียม /thiam²¹-
niam⁵¹/ เกมส์ /kem³³/ สงกรานต์ /soŋ²⁴-kra:n³³/, /soŋ⁵⁵-kra:ŋ³³/
กรัม /kam³³/ โคต้า /kho:³³-ta:⁵¹/, /ko:³³-ta:⁵¹/ ดังก์ /taŋ³³/

3.3.2 การยืมแปล

คำยืมแปล คือ คำที่สร้างขึ้นมาโดยการแปลจากภาษา
อื่นในจำนวนคำยืมทั้งหมด 288 คำ พบคำยืมแปลจำนวน 20 คำ คิด
เป็นร้อยละ 6.94 ของจำนวนคำยืมทั้งหมด ดังตัวอย่าง

บ้านเรือนไทย /kuaj²¹-kha³³-tshu¹¹/ (kuaj⁵⁵
“สูง”³⁰ + kha³³ “ขา” + tshu¹¹ “บ้าน” แปลตรงตาม
ตัวได้ว่า “บ้านที่มีขาสูง” ใช้บรรยายลักษณะของ
บ้านเรือนไทยว่าเป็นสิ่งปลูกสร้างที่ยกพื้นขึ้นสูง,
/huan³³-nan²²-tshu¹¹/ (huan³³-nan⁵⁵ “คนไทย” +
tshu¹¹ “บ้าน” แปลตรงตามตัวได้ว่า “บ้านคนไทย”)
/siam²²-lo¹¹-tshu¹¹/ (siam²²-lo⁵⁵ “ประเทศไทย” +
tshu¹¹ “บ้าน” แปลตรงตามตัวได้ว่า “บ้านแบบไทย”)

³⁰ เมื่อพยางค์ 2 พยางค์เกิดร่วมกันทำให้เกิดการสนธิ เสียงของพยางค์หน้าจึงเปลี่ยนไป ดู

หัวข้อ การสนธิวรรณยุกต์ประกอบ

กาแฟเย็น /ko:³³-pi:²¹-liən⁵⁵/ (ko:³³-pi:⁵⁵

“ กาแฟ” + liən⁵⁵ “เย็น”)

กาแฟร้อน /ko:³³-pi:²¹-juaɿ⁵⁵/ (ko:³³-pi:⁵⁵

“กาแฟ” + juaɿ⁵⁵ “ร้อน”)

ถนนตัดใหม่ /siŋ³³-pha⁵⁵-lou²¹/ (siŋ³³

“ใหม่” + pha²² “สร้าง” + lou²¹ “ถนน” แปลตรงตาม
ตัวได้ว่า “ถนนสร้างใหม่”)

ห้อง VIP /tek⁵⁵-biak²²-baŋ⁵⁵/ (tek⁵⁵-biak²²

“พิเศษ” + baŋ⁵⁵ “ห้อง” แปลตรงตามตัวได้ว่า “ห้อง
พิเศษ”)

เข้าพระ/sue⁵⁵-huk⁵⁵/(sue¹¹ “เข้า” + huk⁵⁵

“พระ” แปลตรงตามตัวได้ว่า “เข้าพระ”)

รถไฟฟ้าใต้ดิน /huaj²¹-tshia³³-ti:²¹-ɿɛ:⁵⁵/

(huaj²¹-tshia³³ “รถไฟฟ้า” + ti:²¹ ɿɛ:⁵⁵ “ใต้ดิน” /-ti:²¹-
ɿɛ:⁵⁵-tshia³³/ แปลตรงตามตัวได้ว่า “รถไฟฟ้าใต้ดิน”)

(ti:²¹ ɿɛ:⁵⁵ “ใต้ดิน” + tshia³³ “รถ” แปลตรงตามตัว
ได้ว่า “รถไฟฟ้าใต้ดิน”)

รถไฟฟ้า /huaj²¹-tshia³³-teŋ⁵¹/ (huaj²¹-

tshia³³ “รถไฟฟ้า” + teŋ⁵¹ “บน” แปลตรงตามตัวได้ว่า
“รถไฟฟ้าบน”)

ยาม้า /be²⁴-ʔiaʔ⁵⁵/ (be⁵¹ “ม้า” + ʔiaʔ⁵⁵ “ยา”

แปลตรงตามตัวได้ว่า “ยาม้า”)

หุเบา /hi:²⁴-kin³³/ (hi:²⁴ “หุ” + kin³³ “เบา”

แปลตรงตามตัวได้ว่า “หุเบา”)

เสื่อแดง /ʔaŋ²¹-sa:³³/ (ʔaŋ⁵⁵ “เสื่อแดง” + sa:³³

“เสื่อ” แปลตรงตามตัวได้ว่า “เสื่อแดง” ในที่นี้
หมายถึงกลุ่มสนับสนุนรัฐบาล)

เสื่อเหลือง /ʔiŋ²¹-sa:³³/ (ʔiŋ⁵⁵ “เสื่อเหลือง” +

sa:³³ “เสื่อ” แปลตรงตามตัวได้ว่า “เสื่อเหลือง” ในที่นี้
หมายถึงกลุ่มต่อต้านรัฐบาล)

ก่อเจดีย์ทราย /khi:⁵⁵-sua³³/ (khi:¹¹ “สร้าง”

มักใช้กับสิ่งปลูกสร้าง เช่น สร้างบ้าน” + sua³³
“ทราย” แปลตรงตามตัวได้ว่า “สร้างหรือปั้นทราย
ขึ้นมาเป็นรูปร่าง”)

ข้าวหมูแดง /ʔaŋ²¹-piŋ²²/ (ʔaŋ⁵⁵ “เสื่อแดง” +

piŋ²² “แดง” แปลตรงตามตัวได้ว่า “ข้าวที่มีสีแดง”
เป็นการแปลความรวมโดยนำเอาสีของน้ำที่ราดบน
ข้าวมาบรรยาย)

ตัวอย่างคำยืมแปลอื่นๆ เช่น โรงเรียนฝึกलि กวดวิชา

เรือสุพรรณหงส์ ภูมิ ฝึกไทย และโรงแรมมานูรีด

3.3.3 การยืมปน

คำยืมปน คือ คำที่ยืมเข้าจากภาษาผู้ให้แล้วนำมาผสมกับคำที่อยู่ในระบบภาษาของผู้รับ ในจำนวนคำยืมทั้งหมด 288 คำ พบคำยืมปนจำนวน 18 คำ คิดเป็นร้อยละ 6.25 ของจำนวนคำยืมทั้งหมด ดังตัวอย่างต่อไปนี้

กระเป๋าสเงิน /kap⁵⁵-paw²⁴-tsho:³³-tsi:⁵⁵/ (kap⁵⁵-paw²⁴ “กระเป๋าส” (คำไทย) + tsho:³³-tsi:⁵⁵ “ใส่เงิน” (คำจีน))

กระเป๋านักเรียน /kap⁵⁵-paw²⁴-hak²²-sen³³/, (kap⁵⁵-paw²⁴ “กระเป๋าส” (คำไทย) + /hak²²-sen³³-kap⁵⁵-paw²⁴/ hak²²-sen³³ “นักเรียน” (คำจีน))

ข้าวราดแกง /piŋ²²-lam²²-keŋ³³/, (piŋ²² “ข้าว” (คำจีน) + lam²² “ราด” /keŋ³³-piŋ²²/ (คำไทย) + keŋ³³ “แกง” (คำจีน))

น้ำกระเจี๊ยบ /kaʔ²²-tsiap²²-tsui⁵¹/ (kaʔ²²-tsiap²² “กระเจี๊ยบ” (คำไทย) + tsui⁵¹ “น้ำ” (คำจีน))

ไฟนีออน /ni:³³-ʔon³³-hue⁵¹/, /ni:³³-ʔon³³ (ni:³³-ʔon³³ “นีออน” (คำไทย) + hue⁵¹/, /li:³³-ʔon³³-hue⁵¹/ hue⁵¹ “ไฟ” (คำจีน))

ทำบุญต่ออายุ /thiam²¹-siu²¹/ (thiam²¹ “ทำบุญ”

(คำไทย) + siu²¹ “อายุ” (คำจีน) คำนี้ยืมมาจากคำว่า
/thiam²¹-bung²¹-tshian²¹-siu²¹/ แปลว่า “ทำบุญให้อายุ
ยืนยาว”)

เรียน ป.3 /thak²²-pɔː³³-sa:m²⁴/(thak⁵⁵ “เรียน”
(คำจีน) + pɔː³³-sa:m²⁴ “ประถมศึกษาปีที่ 3” (คำไทย))

เรียน ม.3 /thak²²-mɔː³³-sa:m²⁴/ (thak⁵⁵ “เรียน”
(คำจีน) + mɔː³³-sa:m²⁴ “มัธยมศึกษาปีที่ 3” (คำไทย))

เรียนอินเตอร์/thak²²-ʔin³³-təː³³/(thak⁵⁵ เรียน”
(คำจีน) + ʔin³³-təː³³ “อินเตอร์” (คำไทย))

หนังการ์ตูน /kaː³³-tu:n³³-hiː²¹/ (kaː³³-tu:n³³
“การ์ตูน” (คำไทย) + hiː²¹ “หนัง” (คำจีน))

สาธุ /sok⁵⁵-khuː³³-ʔiː⁵⁵/ (sok⁵⁵-khuː³³ “สาธุ”
(คำไทย) + ʔiː⁵⁵ “กลม” (คำจีน))

เหล้าแม่โจง /mɛː²¹-khon²⁴-tsiu⁵¹/, /mɛː⁵¹-
khon²⁴-tsiu⁵¹/, /tsiu⁵¹-mɛː⁵¹-khon²⁴/ (mɛː²¹-khon²⁴
“แม่โจง” (คำไทย) + tsiu⁵¹ “เหล้า” (คำจีน))

ดีกอล์ฟ /phaʔ⁵⁵-ko:p⁵⁵/ (phaʔ¹¹ - “ดี” (คำจีน) +
ko:p⁵⁵ “กอล์ฟ” (คำไทย))

ดีเช็ก /phaʔ⁵⁵-tshek⁵⁵/ (phaʔ¹¹ - “ดี” (คำจีน) +
tshek⁵⁵ “เช็ก” (คำไทย))

ตัวอย่างคำยืมปนอื่นๆ เช่น แกงส้ม ยิงเลเซอร์ เลีย
ภาณี ตลาดลอยน้ำ

4. การแปรของภาษากับความแตกต่างของรุ่นอายุ

รุ่นอายุนับเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลทำให้เกิดการแปรของภาษาจากการศึกษาพบว่า กลุ่มผู้บอกภาษารุ่นที่หนึ่งใช้คำจำนวนหนึ่งต่างจากกลุ่มผู้บอกภาษารุ่นที่ 2 กล่าวคือ ผู้บอกภาษากลุ่มที่ 2 มีแนวโน้มที่จะนิยมใช้คำไทย ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของรุ่งรัตน์ ทองสกุล (2554) เรื่อง การวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงการใช้คำยืมภาษาจีนสกเกี้ยนของชาวไทยเชื้อสายจีนสามระดับอายุในจังหวัดภูเก็ต และการวิจัยเรื่อง การใช้คำลักษณนาม /KAJ55/ ของชาวจีนแต่จิ๋วในประเทศไทย ของจิราณัฐ งามพัฒนะกุล (2509) ผู้วิจัยขอยกตัวอย่าง โดยแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็นกลุ่มดังนี้คือ

กลุ่มที่ 1 คำศัพท์ที่สามารถใช้คำจีนหรือคำทับศัพท์แทนได้

คำไทย	คำศัพท์จีน	คำทับศัพท์	จำนวนผู้บอก ภาษารุ่นที่ 1	จำนวนผู้บอก ภาษารุ่นที่ 2
ลูกจ้าง /lu:k ⁴¹ - teaŋ ⁴¹ /		/lok ²² -tsiaŋ ²² /	4	4
	/hwaŋ ³³ - ki ²¹ /		4	1
นักเลง /nak ⁵⁵ - le:ŋ ³³ /		/lak ²² -leŋ ³³ /	4	4
	/kiaŋ ²⁴ - kui ⁵¹ /		4	1
องค์ /ʔoŋ ³³ /		/ʔoŋ ³³ /	3	3
	/ʔui ²¹ /		2	1
	/kaŋ ⁵⁵ /		2	0
ชุด /tehut ⁵⁵ /		/tshuk ⁵⁵ /	4	4
	/hu: ²¹ /		4	3

ตาราง 2 การใช้คำศัพท์และคำยืมของผู้บอกภาษารุ่นที่ 1 และรุ่นที่ 2

ตาราง 2 เปรียบเทียบให้เห็นความแตกต่างของการใช้คำศัพท์และคำยืมทับศัพท์ของผู้บอกภาษารุ่นที่ 1 และรุ่นที่ 2 ส่วนที่แรเงาแสดงถึงผู้พูดภาษาทั้งสองรุ่นได้รับอิทธิพลของภาษาไทยจึงรับเอาคำไทยมาใช้โดยปรับเปลี่ยนให้เข้ากับระบบเสียงในภาษาจีนแต้จิ๋ว เช่น คำว่า ‘ลูกจ้าง’ ‘นักเลง’ และ ‘ชุด’ ผู้บอกภาษาทั้งหมดรายงานว่าสามารถใช้ทับศัพท์ว่า /lok²²-tsiaŋ²²/, /lak²²-leŋ³³/ และ /tshuk⁵⁵/ ตามลำดับ อย่างไรก็ตาม คำว่า ‘องค์’ นั้น มีผู้บอกภาษากว่าร้อยละ 80 (จำนวน 7 คนจากจำนวนทั้งหมด 8 คน) เห็นว่าสามารถใช้คำว่า /ʔoŋ³³/ ในขณะที่ผู้บอกภาษาในรุ่นที่ 2 เพียง 1 คนรายงาน

ว่าไม่สามารถใช้คำดังกล่าวได้ ในส่วนคำศัพท์จีนที่ไม่ได้เรเงา แสดงให้เห็นว่าผู้บอกภาษาในกลุ่มแรกยังคงรักษาการใช้คำจีนไว้ในระบบภาษาของตน ในขณะที่ผู้บอกภาษาในรุ่นที่ 2 ส่วนใหญ่ไม่ค่อยใช้กัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะไม่เคยใช้คำศัพท์ดังกล่าวมาก่อน ดังจะเห็นได้จากคำว่า ‘ลูกจ้าง’ ‘นักเลง’ และ ‘องค์’ ผู้บอกภาษาทั้งหมดในรุ่นที่ 1 รายงานว่านอกจากคำยืมทับศัพท์แล้ว ยังสามารถใช้คำจีนว่า /huaj³³-ki²¹/, /kiaw²⁴-kui⁵¹/ และ /ʔui²¹/ ตามลำดับ ในขณะที่มีผู้บอกภาษาในรุ่นที่ 2 จำนวน เพียง 1 คนเท่านั้นที่ใช้คำจีนดังกล่าวแทน

กลุ่มที่ 2 การใช้คำศัพท์เฉพาะ

คำไทย	คำศัพท์จีน	คำทับศัพท์	จำนวนผู้บอกภาษารุ่นที่ 1	จำนวนผู้บอกภาษารุ่นที่ 2
ดิดิถี /di: ³³ -di: ³³ - thi: ³³ /		/di: ³³ -di: ³³ - thi: ³³ /, /li: ³³ - li: ³³ -thi: ³³ /	1	4
	/sua ⁵⁵ -thaŋ ³³ - ʔiu ⁵⁵ /		3	0
นิวเคลียร์ /niu ³³ - kliã ³³ /		/niu ³³ -kia ³³ /	1	4
	/ŋuaŋ ²² -tsu ²¹ - thaŋ ⁵⁵ /		3	0

ตาราง 3 การใช้คำศัพท์เฉพาะของผู้บอกภาษารุ่นที่ 1 และรุ่นที่ 2

ตาราง 3 แสดงการใช้คำศัพท์เฉพาะของผู้บอกภาษารุ่นที่ 1 และรุ่นที่ 2 จากตารางจะสังเกตได้ว่าผู้บอกภาษารุ่นที่ 1 ส่วนใหญ่

เลือกใช้คำจีนมากกว่าคำทับศัพท์ ในทางกลับกันผู้บอกภาษารุ่นที่ 2 ทั้งหมดใช้คำทับศัพท์กับทั้งสองคำ ดังจะเห็นได้จากคำว่า ‘คิฉีตี’ มีผู้บอกภาษารุ่นที่ 1 เพียงคนเดียวที่เลือกใช้คำทับศัพท์ ในขณะที่ผู้บอกภาษาที่เหลือใช้คำจีนว่า /sua⁵⁵-than³³-ʔiu⁵⁵/

กลุ่มที่ 3 การใช้คำยืมแปล

คำไทย	คำยืมแปล	คำทับศัพท์	จำนวนผู้บอกภาษารุ่นที่ 1	จำนวนผู้บอกภาษารุ่นที่ 2
รถแทรกเตอร์ /rot ⁵⁵ -the:k ⁵⁵ -to: ⁴¹ /		/rot ⁵⁵ -the:k ⁵⁵ -to: ⁵¹ /	1	4
	/thiʔ ⁵⁵ -ŋu ¹¹ -shia ³³ /		2	0
	/tsho ⁵⁵ -tsaŋ ²¹ -tshia ³³ /		3	0
กุมารทอง /kuʔ ²² -ma:n ³³ -thoŋ ³³ /		/kuʔ ²² -man ³³ -thoŋ ³³ /	2	4
	/nou ³³ -kia ²⁴ -sin ⁵⁵ /		2	0

ตาราง 4 การใช้คำยืมแปลของผู้บอกภาษารุ่นที่ 1 และรุ่นที่ 2

จากตาราง 4 จะพบว่าผู้บอกภาษารุ่นที่ 1 เลือกใช้วิธีการยืมแปลมากกว่าวิธีการยืมทับศัพท์ เช่น ในคำว่า ‘รถแทรกเตอร์’ ผู้บอกภาษารุ่นที่ 1 จำนวน 2 คนเลือกใช้คำจีนว่า /thiʔ⁵⁵-ŋu¹¹-tshia³³/ แปลตามตัวได้ว่า “รถวัวเหล็ก” และผู้บอกภาษาจำนวน 3 คนใช้คำว่า /tsho⁵⁵-tsaŋ²¹-tshia³³/ แปลตามตัวได้ว่า “รถทำนา” (ผู้บอกภาษาจำนวน 2 ใน 3 คนรายงานว่าสามารถใช้ได้ทั้งคำว่า /thiʔ⁵⁵-ŋu¹¹-tshia³³/ และ /tsho⁵⁵-tsaŋ²¹-tshia³³/) หรือคำว่า ‘กุมารทอง’

/kuʔ²²-ma:n³³-thoŋ³³/ ผู้บอกภาษากลุ่มที่ 1 จำนวน 2 ใน 4 คน
 เลือกใช้คำว่า /nou³³-kia²⁴-siŋ⁵⁵/ แปลตามตัวได้ว่า “พระเด็ก”
 แทน

กลุ่มที่ 4 การใช้คำยืมปน

คำไทย	คำยืมปน	คำทับศัพท์	คำยืมแปล	จำนวนผู้ บอกภาษา รุ่นที่ 1	จำนวนผู้ บอกภาษา รุ่นที่ 2
หนังการ์ตูน /naŋ ²⁴ -ka: ³³ - tu:n ³³ /		/ka: ³³ - tu:n ³³ /		1	3
	/ka: ³³ - tu:n ³³ -hi: ²¹ /			3	1
เสียวายี /sia ²⁴ -pha: ³³ - si: ²⁴ /		/sia ²⁴ - pha: ⁵⁵ -si: ³³ /		3	4
	/sia ³³ -sue ²¹ /			1	0
เรือสุพรรณหงส์ /ru: ³³ -suʔ ²² - phan ³³ -naʔ ⁵⁵ - hoŋ ²⁴ /	/suʔ ³³ - phan ³³ - na ³³ -hoŋ ²⁴ - tsuŋ ⁵⁵ /			1	2
			/leŋ ²² - tsuŋ ⁵⁵ /	2	0
	/hoŋ ²¹ - tsuŋ ⁵⁵ /			1	0
			/ʔuan ²² - ke: ³³ - tsuŋ ⁵⁵ /	0	2

ตาราง 5 การใช้คำยืมปนของผู้บอกภาษารุ่นที่ 1 และรุ่นที่ 2

จากตาราง 5 พบว่าในบางคำผู้ออกภาษารุ่นที่ 1 จะเลือกใช้วิธีการยืมปนมากกว่าวิธีการยืมทับศัพท์ เช่น ในคำว่า ‘หนังการ์ตูน’ ผู้ออกภาษารุ่นที่ 1 จำนวน 3 คนเลือกใช้คำจีน ว่า /ka:³³-tu:n³³-hi:²¹/ คำดังกล่าวมาจากคำว่า ‘การ์ตูน’ (คำไทย) + /hi:²¹/ (คำจีน แปลว่า “ภาพยนตร์”) อีกตัวอย่างหนึ่งคือคำว่า ‘เสียภาษี’ ผู้วิจัยพบว่าผู้ออกภาษารุ่นที่ 1 ที่อายุมากที่สุดในกลุ่มเลือกใช้คำว่า /sia³³-sue²¹/ คำดังกล่าวนี้มาจากคำว่า ‘เสีย’ (คำไทย) + /sue²¹/ (คำจีน แปลว่า “ภาษี”) มีความหมายตรงตามตัวว่า “เสียภาษี” อย่างไรก็ดี เป็นที่น่าสังเกตว่าคำว่า ‘เรือสุพรรณหงส์’ /rw:a³³-su²²-phan³³-na²⁵-hog²⁴/ ผู้ออกภาษารุ่นที่ 1 เลือกใช้คำยืมปน /su²³-phan³³-na³³-hog²⁴-tsun⁵⁵/ แปลตามตัวได้ว่า “เรือสุพรรณ หงส์” และ/hog²¹-tsun⁵⁵/ แปลตามตัวได้ว่า “เรือหงส์ (หงส์เป็นมงคลของชาวจีน)” คำละ 1 คน ในขณะที่ผู้ออกภาษารุ่นที่ 2 จำนวน 2 คน เลือกใช้คำยืมปนคำแรก ผู้ออกภาษารุ่นที่ 1 จำนวน 2 คนที่เหลือเลือกใช้ในลักษณะยืมแปล โดยใช้ว่า /len²²-tsun⁵⁵/ แปลตามตัวได้ว่า “เรือมังกร (มังกรเป็นสัตว์มงคล เป็นสัญลักษณ์ของจักรพรรดิ)” ต่างจากผู้ออกภาษากลุ่มที่ 1 ผู้ออกภาษากลุ่มที่ 2 ที่เหลืออีก 2 คนใช้ในลักษณะการยืมแปล โดยใช้ว่า /ʔuan²²-ke:³³-tsun⁵⁵/ แปลตามตัวได้ว่า “เรือกษัตริย์”

5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล

ในการวิจัยเรื่องคำยืมภาษาไทยในภาษาจีนแต่จีวครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประเภทของคำยืมภาษาไทยในภาษาจีนแต่จีวและการแปรทางรุ่นอายุ คำยืมที่รวบรวมมาจากสิ่งพิมพ์มีจำนวน 211 คำ ส่วนคำยืมที่รวบรวมได้จากภาษาพูดมีจำนวน 288 คำ เนื่องจากคำยืมที่ใช้ในภาษาเขียนบางคำไม่ปรากฏใช้ในภาษาพูด และคำยืมบางคำที่ใช้ในภาษาพูดก็ไม่ปรากฏใช้ในสิ่งพิมพ์ ผู้วิจัยจึงเลือกคำยืมในภาษาพูดเป็นเกณฑ์ จากนั้นนำมาวิเคราะห์และแยกประเภทตามชนิดของคำยืม แบ่งประเภทตามความหมายของคำยืม และแบ่งประเภทตามวิธีการยืม สำหรับการการจำแนกประเภทตามชนิดของคำพบว่าคำนามมีจำนวนมากที่สุด คือ 236 คำ คิดเป็นร้อยละ 81.94 รองลงมาคือคำกริยา คิดเป็นร้อยละ 8.33 ส่วนการจำแนกประเภทตามความหมายของคำพบว่าหมวดหมู่อาหารและเครื่องดื่มนี้นับว่ามีจำนวนมากที่สุด คือ 76 คำ คิดเป็นร้อยละ 26.39 รองลงมาคืออาชีพ ตำแหน่ง และคำเรียกขาน 43 คำ คิดเป็นร้อยละ 14.93 และถัดมาคือลักษณะนาม จำนวน และมาตรา 24 คำ คิดเป็นร้อยละ 8.33 ของคำยืมทั้งหมด

การศึกษารุ่นอายุของผู้พูดภาษาจีนแต่จีว 2 รุ่นพบว่าอายุเป็นตัวแปรที่ส่งผลต่อการใช้ภาษาที่แตกต่างกัน โดยผู้บอกภาษารุ่นที่ 1

หรือกลุ่มผู้ที่ถือกำเนิดที่ประเทศจีนและอพยพมาตั้งถิ่นฐานในประเทศไทยมีแนวโน้มจะใช้คำจีน คำยืมแปล และการยืมปนมากกว่ากลุ่มผู้บอกภาษากลุ่มที่ 2 หรือกลุ่มรุ่นลูก นอกจากนี้กลุ่มผู้บอกภาษารุ่นที่ 1 รายงานว่าคำไทยบางคำสามารถใช้คำจีนและคำทับศัพท์แทนได้ ซึ่งมีแนวโน้มว่าในอนาคตคำจีนเหล่านี้น่าจะสูญไปและถูกแทนที่ด้วยคำทับศัพท์ การศึกษานี้สอดคล้องกับการศึกษาเรื่องการใช้คำลักษณะนาม /kaj⁵⁵/ ของชาวจีนแต้จิ๋วในประเทศไทยของ จิราณัฐ งามพัฒนะกุล (2509) ที่แสดงให้เห็นถึงภาพการเปลี่ยนแปลงของการใช้ภาษาจีนแต้จิ๋วในกรุงเทพฯ

ผู้วิจัยขอเสนอข้อสังเกตบางประการ รวมทั้งข้อจำกัดและอุปสรรคในการวิจัยครั้งนี้ดังนี้ ในเรื่องคำยืมที่เป็นชื่อเฉพาะ เท่าที่ได้ลองรวบรวมดู ผู้วิจัยพบว่าคำยืมเรียกชื่อสถานที่ที่มีเป็นจำนวนมาก ทั้งนี้วิธีการที่ชาวแต้จิ๋วในประเทศไทยเรียกชื่อเฉพาะมีทั้งวิธีทับศัพท์ การยืมแปล และการยืมปน อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยเห็นว่าชื่อเฉพาะเหล่านี้ค่อนข้างแตกต่างกันไม่ว่าจะเป็นในด้านรูปเขียนที่ได้บันทึกหรือแม้แต่การออกเสียง ผู้วิจัยจึงไม่ได้รวบรวมคำเรียกชื่อสถานที่เหล่านั้นไว้ในงานวิจัยนี้

5.2 ข้อเสนอแนะ

จากการทำวิจัยเรื่องคำยืมภาษาไทยในภาษาจีนแต้จิ๋ว ผู้วิจัยเห็นว่าประเด็นที่น่าสนใจควรทำการศึกษาต่อไปคือ การศึกษาการ

ใช้ภาษาจีนแต้จิ๋วของชาวไทยเชื้อสายจีนที่มีปัจจัยทางสังคมต่างๆ เป็นตัวแปร เช่น เพศ ระดับการศึกษา อาชีพ เป็นต้น ทั้งนี้ผู้วิจัย สังเกตว่าผู้บอกภาษาที่เข้ารับการศึกษที่โรงเรียนไทยหรือทำอาชีพค้าขายจะออกเสียงคำไทยได้ใกล้เคียงกับผู้พูดชาวไทยมากกว่าผู้บอกภาษาที่ไม่ได้เข้ารับการศึกษที่โรงเรียนไทยหรือผู้บอกภาษาที่เป็นแม่บ้าน นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังสังเกตเห็นว่าผู้พูดภาษาต่างรุ่นกัน จะใช้คำศัพท์แตกต่างกันหรือสนธิเสียงวรรณยุกต์ต่างกัน โดยผู้พูดภาษาที่ถือกำเนิดที่ประเทศจีนจะใช้คำจีนและสนธิเสียงวรรณยุกต์ได้ใกล้เคียงกับชาวจีนแต้จิ๋วในประเทศจีน ในขณะที่ผู้พูดภาษาชาวไทยเชื้อสายจีนแต้จิ๋วจะใช้คำไทยหรือบางครั้งอาจใช้คำจีนแต่เป็นไปในลักษณะการให้นิยามอย่างกว้างๆ อีกทั้งยังไม่มีกรสนธิเสียงวรรณยุกต์ในคำบางคำ เนื่องจากการสนธิเสียงไม่ปรากฏในระบบเสียงของภาษาไทย ทั้งนี้ผู้พูดภาษาที่เป็นชาวไทยเชื้อสายจีนแต้จิ๋วนี้อาจไม่รู้สึกรู้ว่าการไม่สนธิเสียงนั้นผิดจากบรรทัดฐานแต่อย่างใด ดังนั้น การศึกษาการใช้ภาษาจากรุ่นอายุหรือการใช้ภาษาที่มีอายุเป็นตัวแปรก็นับเป็นประเด็นที่ควรศึกษาในเชิงลึก โดยควรเปรียบเทียบสามถึงสี่รุ่นอายุเพื่อสะท้อนให้เห็นภาพการแปรของภาษาจากอดีตจนถึงอนาคตอย่างชัดเจนมากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

- กาญจนา นาคสกุล. (2541). ระบบเสียงภาษาไทย. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จิราณัฐ งามพัฒนะกุล. (2534). การใช้คำลักษณนาม /kaj⁵⁵/ ของชาว
จีนแต้จิ๋วในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตร์
มหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทองสุข เกตุโรจน์. (2532). ภาษาต่างประเทศในภาษาไทย.
กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- นฤมล จันทรศุภวงศ์. (2528). คำลักษณนามภาษาไทยโคราชที่ใช้ใน
หมู่บ้านบึงทับปรวงค์ ตำบลกระโทก อำเภอโชคชัย จังหวัด
นครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต ภาควิชา
ภาษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บรรจบ พันธุเมธา. (2532). ภาษาต่างประเทศในภาษาไทย.
กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ปราณี กาษอรุณสุทธิ. (2526). คำยืมภาษาจีนในภาษาไทยปัจจุบัน.
วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปราณี กุลละวณิชย์, กัลยา ดิงศักดิ์, สุดาพร ลักษณินาวิน และ
ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. (2544). ภาษาทัศนา. กรุงเทพฯ: โครงการ

เผยแพร่งานวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ราชบัณฑิตยสถาน.(2553).พจนานุกรมศัพท์ภาษาศาสตร์ (ภาษาศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ: รุ่งศิลป์การพิมพ์.

รุ่งรัตน์ ทองสกุล. (2554). วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงการใช้คำยืมภาษาจีนสกเกี้ยน ของชาวไทยเชื้อสายจีน สามระดับอายุในจังหวัดภูเก็ต. ปริญญานิพนธ์ (ศศ.ม.(ภาษาไทย)) มหาวิทยาลัยทักษิณ.

วิไลศักดิ์ กิ่งคำ. (2550). ภาษาต่างประเทศในภาษาไทย. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. (2548). ภาษาในสังคมไทย ความหลากหลาย การเปลี่ยนแปลงและการพัฒนา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อดุลย์ รัตนมันเกษม. (2551). กำเนิดและวิวัฒนาการของคนแต่จิ๋วอดีตถึงปัจจุบัน. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ขุนเขา.

Bloomfield, L. (1979). **Language**. New York: Holt, Rineheart & Winston, Inc.

Crystal, D. (2006). **A Dictionary of Linguistics and Phonetics**. Great Britain: Basil Blackwell.

- 白翎. (2000). 《泰华作协禧年文叢 (这里的夜景悄悄)》. 曼谷: 泰华文学出版社.
- 曾心. (2000). 《泰华作协禧年文叢 (一鑊老菜脯)》. 曼谷: 泰华文学出版社.
- 方思若. (1989). 《泰华散文集》. 曼谷: 泰华写作人协会出版社.
- 洪林. (2000). 《泰华作协禧年文叢 (故乡水情悠悠长)》. 曼谷: 泰华文学出版社.
- 洪林, 黎道纲, 方刚. (2005). 《腊梅》. 曼谷: 泰华文学研会出版.
- 剑曹. (1990). 《踏影集》. 曼谷: 八音出版社.
- 蓝铤. (2000). 《泰华作协禧年文叢 (小木船的传说)》. 曼谷: 泰华文学出版社.
- 老将军, 洪林, 修朝, 曾心, 饶公桥. (1994). 《泰华文学五人作品选》. 曼谷: 晨耕文艺出版社.
- 李泰盛. (2004). 《泰语中潮州话借词及其词义嬗变说略》. 汕头大学学报(人文社会科学版), 20(3), 72-76.
- 刘扬. (2000). 《泰华作协禧年文叢 (岔道口)》. 曼谷: 泰华文学出版社.
- 刘助桥. (2000). 《泰华作协禧年文叢 (情系故土)》. 曼谷: 泰华文学出版社.
- 林光辉. (2000). 《泰华作协禧年文叢 (嬖根苦果)》. 曼谷: 泰华文学出版社.

林伦伦. (2006). 《潮汕方言和泰语的双向借词及其演变发展》.

民族语文, 2, 24-30.

栾文华, 顾庆斗译. (1987). 《泰国当代短文》. 外国文学出版社.

北京: 中国.

马凡. (2000). 《泰华作协禧年文丛 (奇石)》. 曼谷: 泰华文学

出版社.

沈牧译. (1989). 《泰国短篇小说选 (央老头绝食 (王马纳. 曾

荣)》. 香港: 上海书局.

沈逸文. (2000). 《泰国新诗选》. 曼谷: 泰华文学出版社出版.

律派莲. (1971). 《泰国新诗选》. 曼谷: 泰华文学出版社出版.

司马攻. (1992). 《司马攻散文选》. 百花文艺出版社. 天津, 中

国

司马攻. (2000). 《泰华作协禧年文丛 (荔枝奴)》. 曼谷: 泰华文

学出版社.

泰华文学研究会会员. (2006). 《禄洲》. 曼谷: 泰国文学研究会出版.

泰国华文作家协会. (1996). 《春的漫笔》. 曼谷: 泰华文学出版社.

泰国华文作家协会理事. 《泰华文学》. (1999-2009). ฉบับที่ 10-53.

เข้าถึงได้จาก <http://www.thaisinoliterature.com>

夏煌. (2000). 《泰华作协禧年文丛 (红木棉)》. 曼谷: 泰华文学出

版社.

张启. (1996). 《泰国的“洋泾浜”汉语》. 语文建设, 1 (39-40).

ABSTRACT

Thai Loanwords in Bangkok Chaozhou: Types of Loans and Lexical Variation by Age Groups

Asisst.Prof.Chanyaporn Chawla, Ph.D.

The objective of this research is to study Thai loanwords in Bangkok Chaozhou, focusing on types of loanwords and to analyze the variation of those words, according to ages of Chaozhou speakers. The data were collected from literature, short stories, Chinese newspapers printed in Thailand, and the researcher herself who is a bilingual Thai-Chaozhou. The result reveals that most of the Thai loanwords in Bangkok Chaozhou are loanwords (outright transfer), not loan translations nor loan blends, and most of them are nouns, verbs, and classifiers, respectively. A large number of loanwords are relevant to food, occupation and forms of addressing others. As for the variation of the words according to ages of Chaozhou speakers, this paper reveals that the speakers' age has some influence on the variation in word choice. The first generation group tends to use Chaozhou words, loan translations or loan blends more frequently than the

second generation group. This is because the second group possesses a limited Chaozhou vocabulary and has Thai language influence. Moreover, the first generation group also reported that some words can use either Chaozhou or Thai loanwords interchangeably. It is likely that in the future these Chaozhou words will disappear and be replaced by the Thai ones.

Keywords: *loanwords, Thai, Chaozhou, variation, age groups*